

VALION ELÄKEKASSA

y-tunnus: 0200012-7

Tilinpäätös ja toimintakertomus
vuodelta 2023

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 31.12.2023

SISÄLLYSLUETTELO	sivut
Hallituksen toimintakertomus	3-17

TILINPÄÄTÖS	sivut
Tuloslaskelma	18
Tase	19
Epäsuora rahoituslaskelma	20
Tuloslaskelma A- ja B-osasto	21
Tase A- ja B-osasto	22
Tilinpäätöksen liitetiedot	23-35
Riskienhallinta ja riskit	35
Vastuullinen sijoittaminen	40
Tiivistelmä tunnusluvuista	41-43
Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	43-46
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus	46
Tilinpäätösmerkintä	46

TOIMINTAKERTOMUS

KASSANKOKOUS

Varsinainen kassankokous pidettiin 12.4.2023. Kassankokouksessa käsiteltiin eläkekassan säännöissä varsinaiselle kassankokoukselle määrätyt asiat.

HALLINTONEUVOSTO

Valion Eläkekassalla on hallintoneuvosto, jonka tehtävänä on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa eläkekassan hallintoa. Hallintoneuvostoon kuuluu 12 jäsentä. Jäsenen toimikausi päättyy kolmantena vaalin jälkeisenä tilikautena pidettävän varsinaisen kassankokouksen päättyessä. Eläkekassan sääntöjen mukaisesti eläkekassan vakuutetut valitsevat puolet hallintoneuvoston jäsenistä. Toisen puolen valitsevat työnantajien eli osakkaiden edustajat. Hallintoneuvosto kokoontui toimintavuonna kolme kertaa.

HALLITUS

Eläkekassan hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä huolehtii hallitus. Hallitukseen kuuluu viisi jäsentä, joista kolme edustaa vakuutusnottajia eli osakkaita ja kaksi vakuutettuja. Lisäksi hallitukseen kuuluu kaksi varajäsentä, joista toinen edustaa ryhmäkohtaisesti vakuutusnottajia ja toinen ryhmäkohtaisesti vakuutettuja. Hallituksen jäsenten toimikausi on kolme vuotta. Hallitus kokoontui toimintavuonna yksitoista kertaa, joista neljään kokoukseen osallistuivat hallituksen varajäsenet.

TOIMITUSJOHTAJA

Eläkekassalla on toimitusjohtaja, jonka tulee hallituksen ohjeiden ja määräysten mukaan hoitaa eläkekassan juoksevaa hallintoa. Nykyinen toimitusjohtaja Pekka Perälä jää eläkkeelle 30.4.2024. Uudeksi toimitusjohtajaksi on valittu Jari Laaninen 1.5.2024 alkaen.

TILINTARKASTAJAT

Eläkekassalla on yksi tilintarkastuslaisissa tarkoitettu tilintarkastaja ja varatilintarkastaja, joiden molempien on oltava tilintarkastusvalvonnan hyväksymiä KHT-tilintarkastajia. Tilintarkastajaksi voidaan valita myös tilintarkastusvalvonnan hyväksymä tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastajaksi valitulle tilintarkastusyhteisölle ei valita varatilintarkastajaa.

HALLINTONEUVOSTO

Osakkaiden valitsemat	vuodesta	erovuoro	Vakuutettujen valitsemat	vuodesta	erovuoro
Hannu Hokkanen Osuuskunta Maitosuomi, <i>puheenjohtaja</i>	2019	2025	Antti Parviainen Valio Oy, toimipaikka Tampere, <i>varapuheenjohtaja</i>	2013	12.4.2023 saakka
Mats Broända Osuuskunta Maitosuomi	2020	2024	Pasi Mäkinen Valio Oy, toimipaikka Turenki, 12.4.2023 alkaen <i>varapuheenjohtaja</i>	2023	2025
Teresa Laimio Valio Oy, toimipaikka Helsinki	2019	12.4.2023 saakka	Mikko Huuskonen Valio Oy, toimipaikka Suonenjoki	2022	2026
Tuula Ojanen Osuuskunta Länsi-Maito	2014	2026	Arto Jokinen Valio Oy, toimipaikka Jyväskylä	2019	2026
Jukka Rahja Osuuskunta Pohjolan Maito	2020	2026	Minna Kivelä Valio Oy, toimipaikka Helsinki 12.4.2023 alkaen	2023	2024
Jyri Virrantuomi Valio Oy, toimipaikka Helsinki 12.4.2023 alkaen	2023	2025	Saija Ratia Valio Oy, toimipaikka Riihimäki	2022	2024
Päivi Ylä-Outinen Osuuskunta Tuottajain Maito	2012	2024	Joni Tuominen Valio Oy, toimipaikka Haapavesi	2021	2025

HALLITUS

VARSINAISET JÄSENET	vuodesta	erovuoro		vuodesta	erovuoro
Sauli Lähteenmäki Osuuskunta Länsi-Maito <i>puheenjohtaja</i>	2013	2025	Annikka Hurme Valio Oy, <i>varapuheenjohtaja</i>	2015	2026
Johanna Kaihua Valio Oy, toimipaikka Haapavesi	2019	2024	Jari Laaninen Valio Oy, toimipaikka Helsinki Toimitusjohtaja 1.5.2024 alkaen	2022	30.4.2024 saakka
Maarit Takala Valio Oy, toimipaikka Seinäjoki	2022	2024			
VARAJÄSENET					
Jarno Kämäräinen Osuuskunta Maitosuomi	2023	30.4.2024 saakka Hallituksen varsinainen jä- sen 1.5.2024 lukien	Ismo Puurunen Valio Oy, toimipaikka Lapinlahti	2023	2024
Pekka Perälä Varajäsen	1.5.2024	31.12.2024 saakka			

TILINTARKASTAJA

vuodesta

PricewaterhouseCoopers Oy 1994
tilintarkastusyhteisö, Helsinki
vastuullisena tilintarkastajana
Niina Vilske, KHT 2020

ASiantuntijat ja ulkopuoliset palvelut**LÄÄKÄRI**

Otso Ervasti
työterveyshuollon erikoislääkäri,
vakuutuslääketieteen erityispätevyys

MATEMAATIKKO

Lauri Ojala
Porasto Oy
filosofian maisteri, SHV

RISKIENHALLINTATOIMINTO

Kalervo Koistinen
Valion Eläkekassa,
filosofian maisteri, SHV
31.1.2023 saakka

Janne Ryhänen
Porasto Oy
KTM
1.2.2023 alkaen

SÄÄNNÖSTEN NOUDATTAMISTA VALVOVA TOIMINTO (Compliance)

Asianajotoimisto Waselius & Wist Oy
Olli Kiuru, AA, VT

TIETOSUOJAVASTAAVA

Porasto Oy
Elli Heino, OTM

IT-PALVELUT

Valio tietohallinto / Elisa Oyj

VARAINHOITOSOPIMUKSET

Eläkekassalla oli toimintavuoden aikana varainhoitosopimukset Evli Varainhoidon, eQ Varainhoidon ja OP Varainhoidon kanssa. Varainhoitosopimusten piiriin kuuluu likvidien korko- ja osakesijoitusten hoitoa.

HENKILÖKUNTA**TOIMITUSJOHTAJA****Pekka Perälä** 30.4.2024 saakka**Jari Laaninen** 1.5.2024 alkaen**SIJOITUKSET**

sijoituspäällikkö

Eveliina Nyandoto**TALOUS JA HALLINTO**

taluspäällikkö

kirjanpito

sihteeri

Ulla Suni**Tarja Valkonen****Eeva Timonen****KIINTEISTÖT**

osastopäällikkö

vuokraus ja ylläpito

kiinteistösihteeri

Petteri Näveri**Saila Puro****Suvi Häkkinen****VAKUUTUS**

vakuutuspäällikkö

asiakkuuspäällikkö

eläkkeet ja tapaturmavakuutus

eläkkeet

eläkkeet

tapaturmavakuutus

matemaatikko

Johanna Heikurainen**Pekka Huovila****Tiina Immonen****Jouni Pesonen****Maria Oksa****Sari Österman****Anna-Kaisa Rimpeläinen**

TALOUDELLINEN TILA

Vuoden 2022 sijoitustappioiden jälkeen odotukset vuoteen 2023 lähde-ässä eivät olleet korkealla. Pelkona oli, että talous ajautuu taantumaan korkean inflaation hillitsemiseksi tehtyjen koronnostojen seurauksena. Epävarmasta taloustilanteesta huolimatta globaali talous osoittautui kuitenkin ennakoitua kestävämmäksi ja pahimmilta uhkakuvilta vältyttiin.

Vuosi 2023 oli sijoittajille ennustettua huomattavasti parempi. Erityisesti vuoden lopun kehitys sekä osake- että korkomarkkinoilla oli vahva, kun inflaation hidastumisen myötä odotukset korkotason laskusta vahvistuivat.

Eläkekassan A-osaston sijoitukset tuottivat mukavasti 8,4 (-3,9) prosenttia. A-osaston sijoitusomaisuuden markkina-arvo kasvoi 3,7 milj. euroa ja oli vuoden päättyessä 210,8 milj. euroa, vaikka sijoitusomaisuutta realisoidaan vuosittain eläkkeiden maksua varten.

Eläkekassan B-osaston sijoitukset ylsivät 8,6 prosentin tuottoon, kun ne vuonna 2022 olivat 4,1 prosenttia tappiolla. Sijoitusomaisuuden markkina-arvo nousi toimintavuoden aikana 57,6 milj. euroa ja oli vuoden lopussa 1 021,4 milj. euroa.

Eläkekassan perustehtävänä on eläke-etuksien turvaaminen. A-osaston taloudellinen asema säilyi edelleen vahvana huolimatta eläkkeiden poikkeuksellisen suurista korotuksista vuosina 2023 ja 2024. Toisin kuin työeläkkeissä, lisäeläkkeissä eläkevastuuseen kohdistuva inflaatoriski on laitospohjainen.

Vuodelle 2024 A-osaston vanhuuseläkevastuuseen vaikuttanut 5,7 prosentin indeksikorotus katettiin purkamalla indeksikorotusvastuuta 2,9 milj. euroa eikä vakuutusmaksuja tarvinnut korottaa. Myös A-osaston kateasema säilyi vahvana koko vuoden. Tilikauden päättyessä A-osaston katekelpoinen omaisuus oli 139,5 (135,1) prosenttia vastuuvälästä.

Eläkekassan B-osaston lopullinen maksutaso oli selvästi alempi kuin työeläkealalla keskimäärin. Vakuutusmaksujen palautuksista huolimatta B-osaston vakavaraisuus säilyi erinomaisella tasolla. B-osaston vakavaraisuusaste oli 171,6 (167,2) prosenttia ja vakavaraisuuspääoma 2,8 (2,7) -kertainen suhteessa vakavaraisuusrajaan.

TOIMINTAPIIRI

Valion Eläkekassan A-osastossa oli 5 (5) osakasta vuoden 2023 lopussa.

Toimintavuoden aikana jatkettiin valiolaisille maitotiloille suunnattua viestintää mahdollisuudesta TyEL-vakuuttaa henkilöstönsä Eläkekassassa. Eläkekassan B-osaston osakasmäärä kasvoi edelleen huomattavasti ja oli vuoden lopussa 627 (513).

Lisäeläketurva, A-osasto

A-osaston vakuutettuja ovat ne työntekijät, joille osakkaat ovat järjestäneet lisäedun. Lisäksi A-osaston vakuutettujen määrään lasketaan ne henkilöt, jotka ovat säilyttäneet lisäedun sääntöjen mukaisen jatkovakuutusajan perusteella tai saaneet vapaakirjan.

A-osastoa ei ole Eläkekassan sääntöjen mukaan suljettu, mutta hallitus teki vuoden 2020 alussa päätöksen, ettei A-osastoon hyväksytä toistaiseksi uusia vakuutettuja. Vakuutettujen lukumäärä 31.12.2023 oli 81 (87) ja eläkkeensaajia oli 1 302 (1 343).

Lakisääteinen eläketurva, B-osasto

B-osaston vakuutettuja ovat kaikki osakkaiden palveluksessa olevat työntekijän eläkelain (TyEL) mukaan vakuutettavat työntekijät sekä osakkaiden TyEL-vakuutetut hallintohenkilöt. Vakuutettujen lukumäärä 31.12.2023 oli 5 298 (5 150) ja eläkkeensaajia oli 5 507 (5 654).

VAKUUTUSTOIMINTA

A-osasto

Eläkekassan A-osasto myöntää säännöissään tarkemmin määritellyjä vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläkkeitä sekä sairausrahaa ja hautausavustuksia.

A-osastosta annettiin toimintavuoden aikana yhteensä 52 uutta eläke- ja etuuspäätöstä. Yhteensä eläke- ja etuuspäätöksiä annettiin A-osastosta 69 kappaletta sisältää uudet päätökset, muutos-, jatko- ja hylkäyspäätökset.

Valion Eläkekassasta tuli lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain mukainen pieni lisäeläkelaitos vuoden 2023 alusta. Tämän myötä poistui muun muassa velvoite lähettää vakuutetuille vuosittain lisäeläkkeen eläke-etuusote. Vuodesta 2023 alkaen lisäeläketiedote lähetetään vuosittain niille, jotka täyttävät A-osaston eläkeikänsä kuluvana vuonna tai kahdena sitä seuraavana kalenterivuonna sekä niille, jotka ovat jo täyttäneet A-osaston eläkeikänsä. Lisäeläketiedotteella annetaan vakuutetuille ja vapaa-kirjan saaneille tietoa lisäeläkejärjestelyn ehdoista ja karttuneista etuuksista sekä eläke-ennusteista. Vuonna 2023 lisäeläketiedote lähetettiin 28 henkilölle.

Uudet etuuspäätökset

Lukumäärä (kpl)	2023	2022	2021	2020	2019
Vanhuuseläke, uudet	7	22	20	12	33
Työkyvyttömyyseläke	0	0	1	1	1
Kuntoutustuki	0	1	0	0	0
Perhe-eläke	14	21	13	15	19
Yhteensä	21	44	34	28	53
Sairausraha	0	0	0	2	0
Hautausavustus	31	55	40	37	48
Yhteensä	31	55	40	39	48
Kaikki yhteensä	52	99	74	67	101

Maksetut etuudet

1 000 euroa	2023	2022	2021	2020	2019
Vanhuuseläke	8 878	8 687	8 966	9 395	9 586
Työkyvyttömyyseläke	17	35	42	38	16
Kuntoutustuki	4	2	0	0	0
Perhe-eläke	1 580	1 574	1 617	1 599	1 639
Yhteensä	10 479	10 298	10 624	11 032	11 241
Sairausraha	0	0	0	8	0
Hautausavustus	281	420	297	323	413
Yhteensä	281	420	297	331	413
Kaikki yhteensä	10 760	10 718	10 921	11 363	11 654

B-osasto

Eläkekassan B-osasto myöntää työntekijän eläkelain mukaisia eläkkeitä ja etuuksia. Vakuutettuja ovat kaikki osakkaiden palveluksessa olevat työntekijän eläkelain piiriin kuuluvat henkilöt.

Toimintavuoden aikana annettiin yhteensä 454 eläkepäätöstä. Lukuun sisältyvät uusien eläkkeiden lisäksi ennako-, muutos- ja hylkäyspäätökset, määräraikaisten eläkkeiden jatkamista sekä eläkkeen lakkauttamista koskevat päätökset.

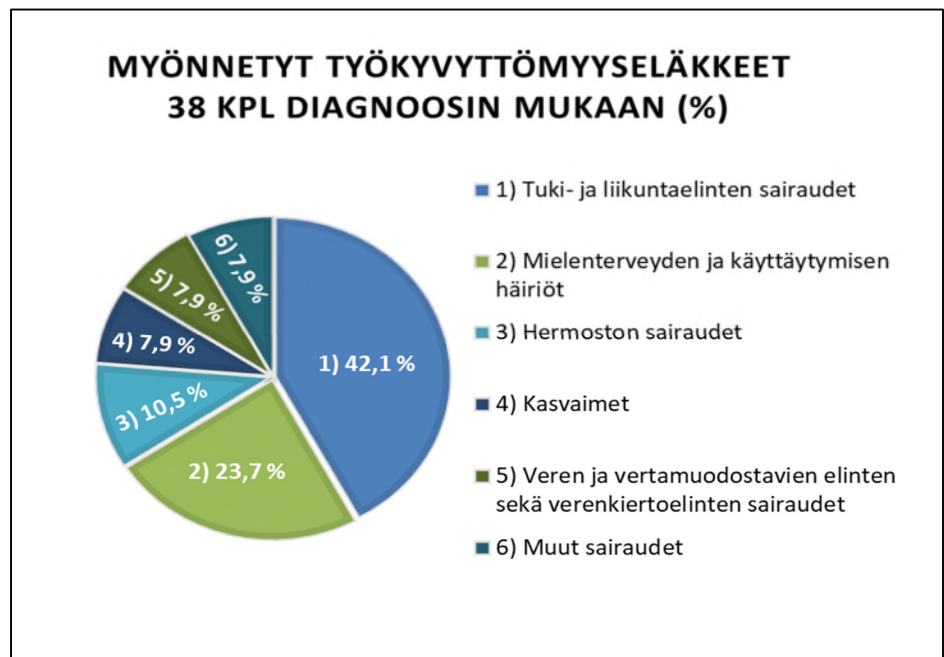
Uudet etuuspäätökset

Lukumäärä (kpl)	2023	2022	2021	2020	2019
Vanhuuseläke, uudet	177	101	117	67	88
Työkyvyttömyyseläke	38	29	25	21	21
Osittainen varh. vanhuuseläke	31	39	14	14	16
Kuntoutusraha/-korotus	4	6	8	15	11
Perhe-eläke	61	68	55	55	63
Yhteensä	311	243	219	172	199

Uusia lakisääteisiä eläkkeitä myönnettiin yhteensä 311 kappaletta ja keskimääräinen eläkkeellesiirtymisikä oli 62,3 (61,9) vuotta. Uusia vanhuuseläkkeitä myönnettiin 111 henkilölle. Yllä olevan taulukon lukumäärä (177 kpl) sisältää myös samalle henkilölle julkiselta puolelta annetut vanhuuseläkepäätökset. Vanhuuseläkkeelle siirryttiin keskimäärin 65,0 (64,4) vuoden iässä.

Vuoden 2023 tapaan myös vuoden 2024 alussa työeläkeindeksi nousi enemmän kuin palkkakerroin. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että vuoden 2023 puolella eläkkeelle siirtynyt sai suuremman indeksikorotuksen eläkkeeseensä kuin henkilö, joka siirtyi eläkkeelle vasta vuoden 2024 puolella. Ero työeläkeindeksin ja palkkakertoimen välillä ei ollut kuitenkaan yhtä merkittävä kuin vuoden 2023 alussa eikä indeksikorotuksella ollut vaikutusta eläkkeellesiirtymiseen loppuvuonna. Indeksimuutokset ja niiden ennakointi näkyivät eläkehakemusten sijaan eläkearviopyynnöissä. Suurin osa arviolaskelmista tehtiin syksyllä. Yhteensä vuoden aikana annettiin arviolaskelmia 113 kappaletta 52 henkilölle.

Uusia työkyvyttömyyseläkkeitä myönnettiin yhteensä 38 henkilölle. Luku sisältää täydet työkyvyttömyyseläkkeet ja osatyökyvyttömyyseläkkeet, määrälliset työkyvyttömyyseläkkeet eli kuntoutustuet ja toistaiseksi myönnettyt työkyvyttömyyseläkkeet. Suurin osa työkyvyttömyyseläkkeistä myönnettiin tuki- ja liikuntaelinten sairauksien perusteella. Niiden osuus uusista alkaneista työkyvyttömyyseläkkeistä oli 42,1 prosenttia. Toiseksi eniten uusia työkyvyttömyyseläkkeitä myönnettiin mielenterveyssyistä, joiden osuudessa oli jonkin verran kasvua edellisvuoteen verrattuna (vuonna 2022 osuus oli 17,2 % ja vuonna 2023 osuus oli 23,7 %). Työkyvyttömyyseläkkeelle siirryttiin keskimäärin 49,7 (49,9) vuoden iässä.

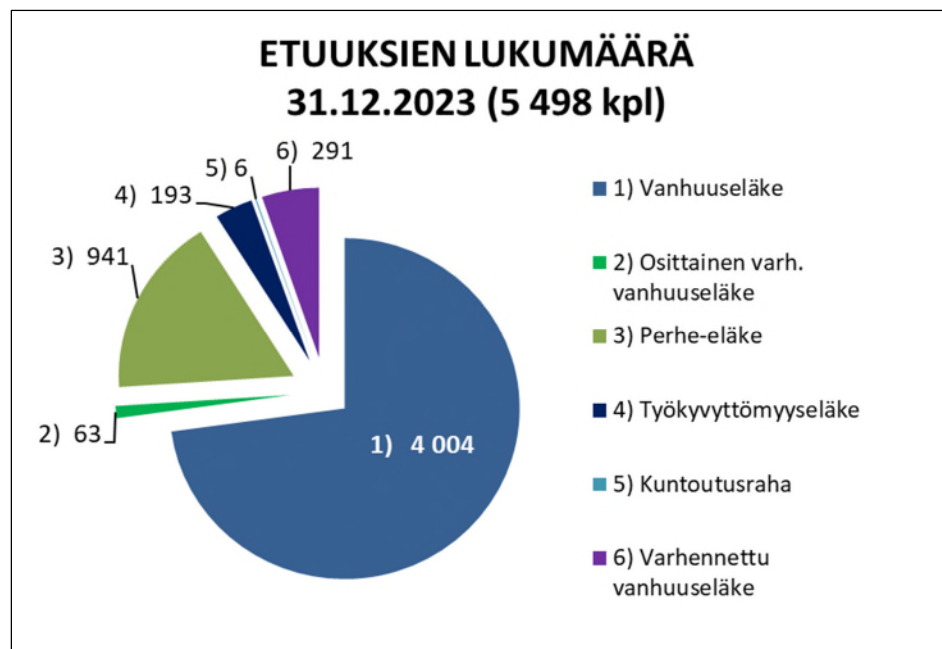
Eläkekassa tuki viiden kuntoutujan työhön paluuta työkokeilun avulla. Uudelleenkoulutuksessa oli vuoden aikana viisi kuntoutujaa. Toimintavuonna päättyi kolmen henkilön kuntoutusjakso. Näistä yksikään ei työllistynyt kuntoutusjakson päätyttyä.

Työeläkeote lähetettiin 1 800 henkilölle. Kirjallinen työeläkeote lähetetään postitse henkilöille, jotka eivät ole valinneet sähköistä työeläkeotetta. Työeläkeote lähetetään Suomessa asuvalle työntekijälle kolmantena kalenterivuonna siitä päivästä lukien, kun hän on viimeksi saanut kirjallisen työeläkeotteen tai käynyt katsomassa sähköisen työeläkeotteensa verkkopalvelussa.

Maksetut eläkkeet ja etuudet

1 000 euroa	2023	2022	2021	2020	2019
Vanhuuseläke	83 393	78 117	75 005	74 106	73 052
Varhennettu vanhuuseläke	5 207	5 419	5 816	6 261	6 516
Työkyvyttömyyseläke	3 246	3 038	2 851	3 163	3 369
Osittainen varh. vanhuuseläke	607	394	381	425	286
Osa-aikaeläke	0	0	0	0	5
Kuntoutusraha/-korotus	141	82	213	181	227
Perhe-eläke	7 761	7 510	7 336	7 466	7 588
Yhteensä	100 354	94 560	91 601	91 602	91 043

Maksussa olevia eläkkeitä tarkistetaan vuosittain työeläkeindeksillä. Vuonna 2023 eläkkeet nousivat noin 6,8 prosenttia ja työeläkeindeksin pisteluku oli 2874. Indeksimuutos oli poikkeuksellisen suuri ja johtui korkeasta inflaatiosta. Toimintavuoden lopussa eläkkeitä oli maksussa 5 498 kappaletta.

SIJOITUSTOIMINTA

Vuosi 2023 oli erinomainen sijoitusvuosi sekä osake- että korkosijoituksille. Positiivisen sijoitusmarkkinan tausta-ajureita olivat odotettua vahvempi talouskehitys, inflaation hidastuminen ja koronnostosyklin päättyminen. Sekä Yhdysvalloissa että Euroopassa inflaation nousuvauhti hidastui, vaikka toteutuneet tasot pysyivätkin yhä keskuspankkien noin 2 prosentin tavoitteiden yläpuolella. Markkina otti vielä loppuvuodesta mukavan noususprintin, kun odotukset koronlaskujen aloittamisesta aikaistuivat.

Sijoitusmarkkinoiden positiivisesta lopputulemasta huolimatta vuoteen mahtui monenlaisia kriisejä. Alkuvuonna huolena oli Yhdysvalloissa ilmenneet pankkisektorin ongelmat. Lopulta kriisi ja epävarmuus vaimeni yllättävän nopeasti keskus- ja yksityispankkien tukitoimien ansiosta. Geopolitiikan saralla jatkuva Ukrainan sota ja lokakuussa kärjistynyt konflikti Gazan alueella loivat epävarmuutta talous- ja markkinakehitykseen.

Kiinassa alkuvuoden odotukset olivat korkealla, kun pandemiarajoitukset viimein purettiin. Kuitenkin negatiiviset uutiset talouden tilasta voimistuivat, mihin erityisesti vaikutti kiinteistösektorin velkaongelmien nousu otsikoihin.

Tuottoisan sijoitusvuoden tuotoissa oli merkittäviä alueellisia eroja. Globaalin osakeindeksin tuotto oli 19,5 prosenttia. Myös Yhdysvalloissa osakkeet tuottivat lähes 20 prosenttia erityisesti suurten teknologiayhtiöiden ansiosta. Euroopassa ja Pohjoismaissa osakemarkkinoiden kehitys oli pääsääntöisesti Yhdysvaltoja maltillisempaa, mutta tuotto oli kuitenkin hyvällä noin 15 prosentin tasolla. Suomen pörssille vuosi oli heikko ja jäi indeksitasolla tappiolliseksi. Myös kehittyvillä markkinoilla tuotot jäivät vaisuiksi lähinnä Kiinan ongelmien vuoksi.

Korkotason lasku ja odotukset rahapolitiikan keventymisestä vaikuttivat siihen, että myös korkosijoittajat voivat olla viime vuoden tuottoihin tyytyväisiä. Korkosijoituksista parhaiten tuottivat High Yield ja kehittyvien markkinoiden lainat. Myös euroalueen yritys- ja valtionlainasijoitukset tuottivat mallikkaasti verrattuna edellisvuosien tuottoihin.

Vuosi 2023 oli hyvä myös Valion Eläkekassan sijoituksille. Edellisestä vuodesta poiketen kaikki alaomaisuusluokat tuottivat positiivisesti. Eläkekassan A-osaston sijoitukset tuottivat 8,4 (-3,9) prosenttia eli 16,7 milj. euroa. Omaisuuslajeista parhaiten tuottivat osakesijoitukset, joiden tuotto oli 13,2 (-10,1) prosenttia. Myös korkosijoitusten 6,4 (-5,1) prosenttia ja kiinteistöinvestointien 7,8 (3,1) prosenttia tuotto oli erinomainen.

B-osaston sijoitussalkun kokonaistuotto oli 8,6 (-4,1) prosenttia eli 81,4 milj. euroa. Korkein tuotto kirjattiin osakesijoituksista, joiden tuotto oli 10,5 (-9,6) prosenttia. B-osaston korkosalkun, eli joukkovelkakirjalainojen, korkorahastojen ja lainasaamisten yhteenlaskettu tuotto oli 7,7 (-5,5) prosenttia. Kiinteistöinvestoinnit tuottivat 6,1 (9,8) prosenttia.

Sijoitusomaisuus

Eläkekassan sijoitusomaisuus käyvin arvoin oli 1 231,6 (1 170,9) milj. euroa, josta A-osaston osuus oli 210,8 (207,1) milj. euroa ja B-osaston 1020,8 (963,8) milj. euroa.

Lainat

Lainojen yhteismäärä oli 65,9 (65,2) milj. euroa, mikä on 5,3 (5,6) prosenttia sijoitusomaisuudesta. A-osaston osuus oli 31,9 (32,5) milj. euroa ja B-osaston 33,9 (32,7) milj. euroa.

Kiinteistöinvestoinnit

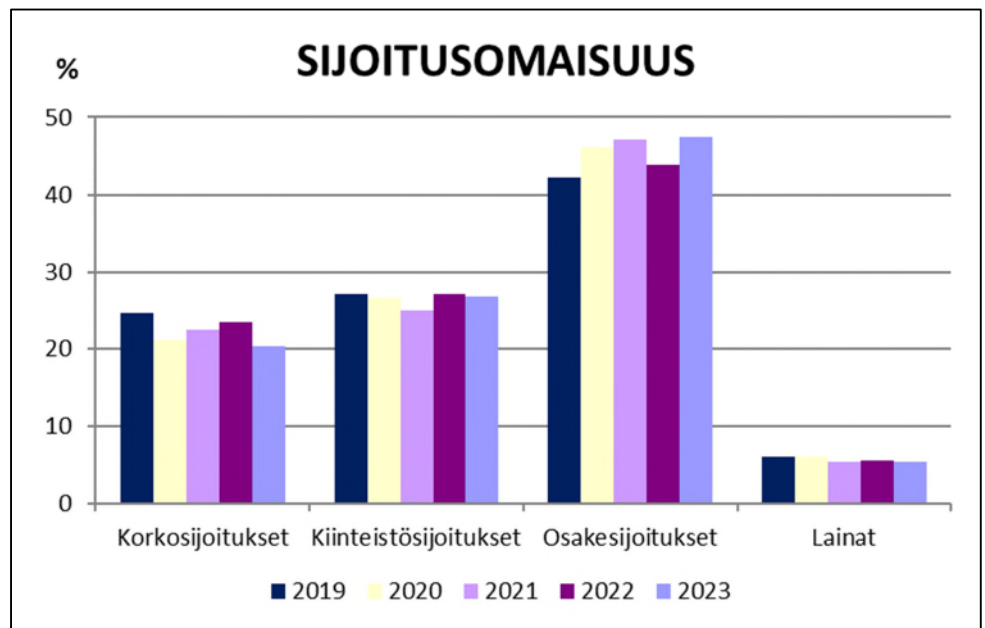
Kiinteistöinvestointien käypä arvo oli 330,2 (317,5) milj. euroa, mikä on 26,8 (27,1) prosenttia sijoitusomaisuudesta. Suoraan omistettuja kiinteistöjä oli käyvin arvoin 280,1 (276,3) milj. euroa. Epäsuoria kiinteistöinvestointeja, lähinnä suomalaisia kiinteistöpääomarahastoja oli 50,2 (41,2) milj. euroa.

Korkosijoitukset

Korkosijoitusten käypä arvo lainat mukaan lukien oli 316,3 (339,5) milj. euroa ja osuus sijoitusomaisuudesta 25,7 (29,0) prosenttia. Korkosijoituksista joukkovelkakirjoja oli 73,3 (64,3), lainoja 20,8 (19,2) ja rahoitusmarkkinavälineitä (ml. talletukset) 5,9 (16,5) prosenttia.

Osakesijoitukset

Osakesijoitusten ja osakerahasto-osuuksien käypä arvo oli 585,1 (513,9) miljoonaa euroa. Listattujen osakkeiden osuus osakesijoituksista oli 77,4 (79,2) prosenttia. Osakkeiden yhteenlaskettu osuus sijoitusomaisuudesta oli 47,5 (43,9) prosenttia. Suomalaisten listattujen osakkeiden ja osakerahastojen osuus listatuista osakkeista oli 28,1 (28,7) prosenttia.

VAKUUTUSMAKSUT

A-osaston vakuutetun maksu oli 0,5 (0,5) prosenttia vakuutetun palkasta. Osakkaan vakuutusmaksu oli 2,0 (2,0) prosenttia palkkasummasta.

B-osaston työntekijöiden eläkevakuutusmaksu oli alle 53-vuotiailla 7,15 (7,15) prosenttia, 53-62 -vuotiailla 8,65 (8,65) prosenttia ja yli 62-vuotiailla 7,15 (7,15) prosenttia palkasta. Työnantajien lopullinen maksu oli keskimäärin 14,23 (12,00) prosenttia vakuutettujen palkkasummasta.

VASTUUVELKA

A-osaston vastuvelka oli 145,2 (147,5) milj. euroa, josta indeksikorotusvastuuta oli 7,5 (10,4) milj. euroa. Vastuuelan laskennassa käytetty laskupurustekorko on 2,5 prosenttia.

B-osaston vastuuelka oli yhteensä 768,8 (748,2) milj. euroa. Eläkkeistä aiheutuva varsinainen vastuuelka oli 597,9 (578,9) milj. euroa. Vastuuelkaan sisältyy osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu -0,9 (-11,0) milj. euroa ja arvio yhteisesti kustannettavasta tasausvastuusta 32,2 (24,7) milj. euroa. Vastuuelkaan sisältyy varsinaisen eläkevastuun lisäksi lisävakuutusvastuu 170,9 (169,3) milj. euroa. Vuonna 2023 lisävakuutusvastuuta kartutettiin sijoitustoiminnan ylituotolla 11,4 milj. euroa. Lisäksi lisävakuutusvastuusta purettiin 9,8 milj. euroa vakuutusmaksun alentamiseen.

VAKAVARAISUUS

Eläkekassan toiminta on vakaalla pohjalla. Sekä A-osaston että B-osaston taloudellinen asema on vahva ja siten eläkekassan kyky vastata velvoitteitaan ja kantaa sijoitusriskiä on erittäin hyvä.

Eläkekassan A-osaston vastuovelka on täysin katettu. A-osaston vastuuelan kateprosentti oli 139,5 (135,1). Tämän lisäksi A-osastolla on indeksikorotusvastuuta 7,5 (10,4) milj. euroa. Indeksikorotusvastuuta purettiin 2023 tilinpäätöksessä 2,9 milj. euroa. Indeksikorotusvastuu on puskuri vastuuelan muutoksia varten ja sitä voidaan käyttää etuuksien korotuksiin tai laskuperusteiden muuttamisesta aiheutuneen vastuuelan kasvun peittämiseen.

Eläkekassan B-osaston vakavaraisuuspääoma vahvistui vuoden 2023 aikana 39,5 milj. euroa, ja vakavaraisuuspääoma tilikauden päättyessä oli 428,2 (388,7) milj. euroa. B-osaston vakavaraisuusaste, eli eläkevarat suhteessa vastuuelkaan, oli 171,6 (167,2) prosenttia. Vakavaraisuusrajaan verrattuna vakavaraisuuspääoma oli 2,79 (2,70) -kertainen.

JÄSENYTYDET

Eläkekassa on jäsenenä Eläkesäätiöyhdistys ESY ry:ssä, Työeläkevakuuttajat TELA ry:ssä sekä Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat Rakli ry:ssä.

HENKILÖSTÖ

Valion Eläkekassan henkilökunta on osittain yhteinen Valion Keskinäisen Vakuutusyhtiön kanssa. Toimitusjohtaja, sijoituspäällikkö ja osastopäälliköt sekä taloushallinto- ja kiinteistöasioita hoitavat henkilöt ovat yhteisiä resursseja. Eläkekassan palveluksessa on ollut keskimäärin kymmenen henkilöä. Määräaikaisia henkilöitä on vuoden aikana ollut yksi ja määräaikaisuus on liittynyt perhevapaisiin.

TILIKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Asianajotoimisto Waselius & Wist Oy hoiti Valion Eläkekassan compliance-toimintoa osittain ulkoistettuna palveluna 31.12.2023 asti. Vuoden 2024 alusta lukien compliance officerina toimii Eläkekassan vakuutuspäällikkö Johanna Heikurainen, jota avustaa asiakkuuspäällikkö Pekka Huovila. Compliance-toiminto ulkoistetaan Porasto Oy:lle maaliskuussa 2024.

Kauppätieteiden maisteri Jari Laaninen on nimitetty Valion Eläkekassan ja Valion Keskinäisen Vakuutusyhtiön toimitusjohtajaksi 1.5.2024 alkaen, nykyisen toimitusjohtajan Pekka Perälän jäädessä eläkkeelle. Jari Laaninen on ilmoittanut eroavansa Valion Eläkekassan hallituksen jäsenyydestä 30.4.2024.

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Eläkekassan vakuutuskannassa ei ole nähtävissä suuria muutoksia, vaikka maitotilaosakkaiden määrän ennustetaan lievästi kasvavan. Sekä lisäeläkkeiden että lakisääteisten eläkkeiden toimintaympäristön odotetaan säilyvän vakaana ja ennustettavana.

Eläkekassan A-osaston 10 vuoden ennusteessa eläkemeno alenee keskimäärin 4 % vuodessa ja on ennustejakson lopulla vuonna 2031 noin 8,1 milj. euroa. Samalla tarkastelujaksolla eläkevastuu supistuu vuosittain 3 % ja on ilman indeksikorotusvastuuta noin 105 milj. euroa vuonna 2031. Ennusteen mukaan vakuutusmaksuja ei tarvitse periä, jos sijoitukset tuottavat pitkällä aikavälillä vähintään laskuperustekorona 2,5 % ja vuosittaisen indeksikorotuksen yhteismäärän.

Eläkekassan B-osaston 10 vuoden ennusteessa eläkemeno nousee keskimäärin 3 % vuodessa ja on ennustejakson lopulla vuonna 2031 noin 90,0 milj. euroa. Samalla tarkastelujaksolla varsinainen eläkevastuu nousee noin 683,4 milj. euroon vuonna 2031.

Eläkekassan B-osaston vahva vakavaraisuus ja vakuutuskannan rakenne antavat pitkäaikaisen ja merkittävän kilpailuedun työeläkeyhtiöihin nähden. B-osaston vakuutusmaksu on mahdollista pitää noin 4 - 5 % -yksikköä TyEL yhtiöitä alempana, jos sijoitustoiminta tuottaa eläkeyhtiöiden keskimääräisen sijoitustuoton verran.

Vuonna 2023 maailmantalouteen vaikuttivat korkeat korot, Kiinan ja Euroopan heikentynyt talouskasvu sekä geopolittiset tapahtumat. Samat teemat ovat edelleen läsnä ja markkinatuottojen vuonna 2024 odotetaan perustuvan talouskasvun ohella myös inflaation ja korkojen laskuun. Osakesijoitukset tarjoavat hyviä tuottoja, jos taantumalta vältytään. Laskevat korot tuovat tuottoja joukkolainoista, jos inflaatio ennusteiden mukaisesti laskee. Myös kiinteistösijoitusten tuottovaatimukseen ja kiinteistöjen arvoihin on korkojen laskulla huomattava merkitys.

Kansainvälinen valuuttarahasto (IMF 29.1.2024) ennustaa maailmantalouden kasvavan 3,1 prosenttia vuonna 2024. Ennusteessa inflaatio hidastuu vakaasti ja talous kasvaa, vaikka rahapolitiikka säilyy kireänä ainakin alkuvuoden. Valoisimmista näkemyksistä huolimatta IMF korostaa, että talouskasvu on kuitenkin varsin heikkoa ja sisältää epävarmuuksia.

Vuosi 2024 on myös globaalisti historiallisen vilkas vaalivuosi; Yhdysvaltojen presidentinvaalit ja mahdolliset muutokset geopolittisessä tilanteessa voivat näkyä myös sijoitusmarkkinoiden kehityksessä.

Sijoitusvuosi 2023 yllätti sijoittajat positiivisesti ja sijoitusvuoteen 2024 lähdetään toiveikkaissa tunnelmissa. Korkotason nousun myötä myös perinteinen hajautushyöty on palannut korko- ja osaketuottojen välille. Talouden perusskenaariossa korkosijoitusten tuotto-odotukset ovat 3 – 7 prosentin välissä. Vastaavasti osakemarkkinoilta odotetaan 5 – 7 prosentin tuottoja.

Riski siitä, että talous kehittyy oletettua hitaammin, on olemassa. Siksi on ensiarvoisen tärkeää, että eläkekassan sijoitukset on riittävästi hajautettu sekä mitoitettu riskinkantokyvyn mukaisesti. Näin on erityisesti A-osastolla,

johon liittyvä sääntely ei mahdollista vastaavien sijoituspuskurien kerryttämistä kuin lakisääteisessä työeläkejärjestelmässä. Myös B-osastolla on huolehdittava siitä, että vakavaraisuus pidetään TyEL-järjestelmän keskimääristä vakavaraisuutta selvästi korkeampana.

MERKITTÄVIMMÄT RISKIT JA EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Eläkekassan merkittävin riski liittyy vakavaraisuuden hallintaan sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä. Vakavaraisuuden hallinnan suurin yksittäinen riski ja epävarmuustekijä liittyy sijoitustuottojen kehitykseen.

A-osastolla sijoitustoiminnan vähimmäistavoitteena on saada sellainen lisätuotto yli laskuperustekorona, että sijoitusomaisuus kattaa vastuuvelan ja eläkkeisiin tehtävät indeksikorotukset myös huonoina sijoitusvuosina. Tuottoisa sijoittaminen edellyttää altistumista riskeille, mutta sen tulee tapahtua riskinkantokyvyn puitteissa. Sijoitusten arvonlasku voi johtaa siihen, että katekelpoinen sijoitusomaisuus ei riitä kattamaan vastuuvelkaa.

A-osaston merkittävin vakuutustekninen riski liittyy eläkkeiden indeksikorotuksiin, jotka määräytyvät eläkkeensaajien osalta 80 prosentin hintainflaation perusteella. Muut A-osaston vastuuvelan riskit ovat lähinnä vastuuvelan riittävydessä, jos työkyvyttömyyseläketapauksia toteutuu oletettua enemmän tai jos keskimääräinen elinikä ylittää laskuperusteiden mukaisen oletuksen.

Myös B-osastolla vakavaraisuuden hallinnan suurin riskitekijä liittyy sijoitustuottojen kehitykseen. Sijoitusten tuoton ylittäessä vastuuvelan tuottovaatimuksen B-osaston vakavaraisuusasema vahvistuu ja tuottojen alittaessa tuottovaatimuksen vakavaraisuustilanne heikkenee.

Tuottoisa sijoittaminen edellyttää riskinottoa, mutta sen tulee olla hallittua ja tapahtua B-osaston riskinkantokyvyn sallimissa rajoissa. Vakavaraisuussääntelystä seuraa, että suoraan B-osaston sijoitusomaisuuteen liittyvien riskien lisäksi merkitystä on sillä, miten B-osaston sijoitusjakauma riskiineen poikkeaa työeläkejärjestelmän keskimääräisestä sijoitusjakaumasta.

B-osaston vakuutustekniset riskit ovat lähinnä vastuuvelan riittävydessä. Riski voi toteutua, jos Eläkekassan vakuutuskanta oleellisesti poikkeaa työeläkejärjestelmän keskimääräisestä vakuutuskannasta, työkyvyttömyyseläketapauksia toteutuu oletettua enemmän tai keskimääräinen elinikä ylittää laskuperusteiden mukaisen oletuksen.

Myös vastuullisuus- ja kestävyystekijöistä on tullut entistä tärkeämpi osa sijoitusten riskienhallintaa. Kestävyysriskeillä tarkoitetaan ympäristöön, yhteiskuntaan tai hallintotapaan liittyviä tapahtumia tai olosuhteita, joiden realisoidumisella voi olla negatiivinen vaikutus sijoituksen arvoon. Kestävyystekijöillä tarkoitetaan ympäristöön, yhteiskuntaan ja työnteekijöihin liittyviä asioita, ihmisoikeuksien kunnioittamista sekä korruption ja lahjonnan torjuntaan liittyviä asioita.

Merkittävimmät operatiiviset riskit Eläkekassan toiminnassa liittyvät IT-järjestelmien ohella henkilöriskeihin. Pienessä organisaatiossa henkilöriskit korostuvat ja Eläkekassan henkilökunnan määrä on vähäinen ja työnkuvat ovat laajoja. Eläkekassa on myös ulkoistanut osan toiminnoistaan ulkopuolisille toimijoille viranomaisen sallimissa rajoissa. Sen vuoksi henkilöriskit eivät rajoitu ainoastaan Eläkekassan omaan henkilökuntaan, vaan käsittää myös joukon henkilöitä, jotka hoitavat Eläkekassan ulkoistamia toimintoja. Ilman ulkopuolisia palveluja Eläkekassan toiminta vaikeutuisi kuitenkin merkittävästi.

Eläkekassa on ottanut vakuutuksia omaisuutensa ja toimintansa jatkuvuuden turvaamiseksi. Vakuutusturvan riittävyyttä kartoitetaan säännöllisesti osana riskienhallintaa.

Vireillä ei ole oikeudenkäyntejä tai muita juridisia riskejä, jotka vaikuttaisivat oleellisesti Eläkekassan toiminnan tulokseen.

Eläkekassan riskienhallintaa selostetaan tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa.

TILINPÄÄTÖS

TULOSLASKELMA

	1.1. - 31.12.2023		1.1. - 31.12.2022	
Vakuutustekninen laskelma				
Vakuutusmaksutulo				
Lakisääteisten eläkkeiden vakuutusmaksut	52 192 486,81		44 040 334,63	
Muiden eläkkeiden vakuutusmaksut	207 877,43		226 056,12	
Vakuutettujen vakuutusmaksut	48 991,63	52 449 355,87	53 650,07	44 320 040,82
Sijoitustoiminnan tuotot		71 176 339,20		63 437 659,98
Korvauskulut				
Lakisääteisten eläkkeiden maksetut korvaukset	-73 637 697,14		-67 345 860,94	
Lakisääteisten eläkkeiden korvausvastuun muutos	-6 950 458,00		-35 831 595,00	
Muiden eläkkeiden maksetut korvaukset	-10 759 921,34		-10 717 925,35	
Muiden eläkkeiden korvausvastuun muutos	633 222,00		-5 304 445,00	
Vastuun siirrot	0,00	-90 714 854,48	242 268,00	-118 957 558,29
Vakuutusmaksuvastuun muutos				
Lakisääteiset eläkkeet	-13 705 921,44		58 891 237,21	
Muut eläkkeet	1 700 258,12	-12 005 663,32	10 931 834,16	69 823 071,37
Hoitokulut		-1 985 712,66		-1 661 006,28
Sijoitustoiminnan kulut		-18 906 497,94		-56 950 691,50
Vakuutustekninen tulos		12 966,67		11 516,10
Muu kuin vakuutustekninen tulos				
Tuloverot				
Tilikauden ja aikaisempien tilikausien verot		-12 966,67		-11 516,10
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		0,00		0,00

TASE

VASTAAVAA	1.1. - 31.12.2023		1.1. - 31.12.2022	
Aineettomat hyödykkeet	92 985,24		24 883,00	
Sijoitukset				
Kiinteistösjoitukset				
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	194 759 593,93		190 449 248,01	
Sijoitukset osakkaana olevaan työntantajayritykseen				
Velkakirjasaamiset osakkaana olevalta työntantajyritykseltä	35 247 677,91		34 702 735,45	
Muut sijoitukset osakkaana olevaan työntantajyritykseen	30 000 000,00	65 247 677,91	30 000 000,00	64 702 735,45
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	664 679 510,72		657 825 905,03	
Muut lainasaamiset	29 278,61		37 386,65	
Muut sijoitukset	595 180,40	665 303 969,73	495 180,40	658 358 472,08
		925 311 241,57		913 510 455,54
Saamiset				
Muut saamiset	17 163 206,91	17 163 206,91	13 267 364,64	13 267 364,64
Muu omaisuus				
Rahat ja pankkisaamiset	5 436 137,00	5 436 137,00	6 211 281,09	6 211 281,09
Siirtosaamiset				
Vastaavaa yhteensä		955 060 485,37		940 525 496,02
VASTATTAVAA				
Oma pääoma				
Takuupääoma	170 000,00		170 000,00	
Vararahasto	7 930 129,59		7 930 129,59	
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	19 864 563,05		19 864 563,05	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0,00	27 964 692,64	0,00	27 964 692,64
Vakuutustekninen vastuvelka				
Lakisääteiset eläkkeet				
Vakuutusmaksuvastuu	218 716 674,00		206 657 423,00	
Korvausvastuu	379 159 730,00		372 209 272,00	
Lisävakuutusvastuu	170 946 815,55	768 823 219,55	169 300 145,11	748 166 840,11
Muut eläkkeet				
Vakuutusmaksuvastuu	44 772 575,00		43 612 163,00	
Korvausvastuu	92 881 959,00		93 515 181,00	
Indeksikorotusvastuu	7 525 789,55	145 180 323,55	10 386 459,67	147 513 803,67
		914 003 543,10		895 680 643,78
Velat				
Muut velat	3 112 016,76	3 112 016,76	3 097 596,04	3 097 596,04
Siirtovelat				
Vastattavaa yhteensä		955 060 485,37		940 525 496,02

Epäsuora rahoituslaskelma	2023	2022
Liiketoiminnan rahavirta		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0,00	0,00
Oikaisut		
Vakuutusteknisen vastuuvelan muutos	18 322 899,32	-17 834 707,37
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonkorotukset tai realisoitumattomat arvonnmuutokset	-5 194 859,91	34 568 073,47
Suunnitelman mukaiset poistot	4 132 200,25	4 456 167,59
Muut oikaisut	-16 970 512,55	-14 784 528,52
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	289 727,11	6 405 005,17
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-) / vähennys (+)	616 165,81	20 822,18
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	-3 787 909,97	-10 160 056,35
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-2 882 017,05	-3 734 229,00
Maksetut välittömät verot	12 966,67	11 516,10
Liiketoiminnan rahavirta	-2 869 050,38	-3 722 712,90
Investointien rahavirta		
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	-23 803 536,64	-32 127 279,95
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)	25 985 497,93	16 678 852,69
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-88 055,00	0,00
Investointien rahavirta	2 093 906,29	-15 448 427,26
Rahavarojen muutos	-775 144,09	-19 171 140,16
Rahavarat tilikauden alussa	6 211 281,09	25 382 421,25
Rahavarat tilikauden lopussa	5 436 137,00	6 211 281,09

TULOSLASKELMA

A-osasto		1.1. - 31.12.2023		1.1. - 31.12.2022
Vakuutustekninen laskelma				
Vakuutusmaksutulo				
Muiden eläkkeiden vakuutusmaksut	207 877,43		226 056,12	
Vakuutettujen vakuutusmaksut	48 991,63	256 869,06	53 650,07	279 706,19
Sijoitustoiminnan tuotot		11 321 611,94		15 826 373,35
Korvauskulut				
Muiden eläkkeiden maksetut korvaukset	-10 759 921,34		-10 717 925,35	
Muiden eläkkeiden korvausvastuun muutos	633 222,00		-5 304 445,00	
Vastuun siirrot	0,00	-10 126 699,34	0,00	-16 022 370,35
Vakuutusmaksuvastuun muutos				
Muut eläkkeet		1 700 258,12		10 931 834,16
Hoitokulut		-547 790,83		-429 197,76
Sijoitustoiminnan kulut		-2 604 248,95		-10 586 345,59
Vakuutustekninen tulos		0,00		0,00
Muu kuin vakuutustekninen tulos				
Tuloverot				
Tilikauden ja aikaisempien tilikausien verot		0,00		0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		0,00		0,00

TULOSLASKELMA

B-osasto		1.1. - 31.12.2023		1.1. - 31.12.2022
Vakuutustekninen laskelma				
Vakuutusmaksutulo				
Lakisääteisten eläkkeiden vakuutusmaksut	52 192 486,81	52 192 486,81		44 040 334,63
Sijoitustoiminnan tuotot		59 854 727,26		47 611 286,63
Korvauskulut				
Lakisääteisten eläkkeiden maksetut korvaukset	-73 637 697,14		-67 345 860,94	
Lakisääteisten eläkkeiden korvausvastuun muutos	-6 950 458,00		-35 831 595,00	
Vastuun siirrot	0,00	-80 588 155,14	242 268,00	-102 935 187,94
Vakuutusmaksuvastuun muutos				
Lakisääteiset eläkkeet	-13 705 921,44	-13 705 921,44		58 891 237,21
Hoitokulut		-1 437 921,83		-1 231 808,52
Sijoitustoiminnan kulut		-16 302 248,99		-46 364 345,91
Vakuutustekninen tulos		12 966,67		11 516,10
Muu kuin vakuutustekninen tulos				
Tuloverot				
Tilikauden ja aikaisempien tilikausien verot		-12 966,67		-11 516,10
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		0,00		0,00

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

Lakisääteisten eläkkeiden vakuutusmaksutulo	2023	2022
TyEL:n mukainen		
Osakkaan osuus	34 225 764,23	27 171 393,77
Työntekijäin osuus	17 966 722,58	16 868 940,86
Yhteensä	<u>52 192 486,81</u>	<u>44 040 334,63</u>
Vakuutusmaksuvastuun muutos	2023	2022
Lakisääteiset eläkkeet:		
TyEL		
Vakuutusmaksuvastuu	-1 943 055,00	-7 782 746,00
Osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu	-10 116 196,00	44 939 228,00
Lisävakuutusvastuu	-1 646 670,44	21 734 755,21
Yhteensä	<u>-13 705 921,44</u>	<u>58 891 237,21</u>
Korvauskulut	2023	2022
Maksetut korvaukset		
Lakisääteiset eläkkeet:		
Maksetut eläkkeet:		
TyEL	100 337 938,84	94 561 708,06
Vastuunjakokorvaukset		
TyEL	-25 243 166,27	-25 650 311,09
YEL	<u>-181 372,56</u>	<u>-127 061,00</u>
Osuus työttömyysvakuutusrahaston vakuutusmaksusta ja palkattomien aikojen perusteella karttuneiden eläkeosien kustannustenjaosta	-1 343 861,57	-1 489 172,65
VEKL:n valtion korvaus	-13 298,32	-10 071,49
Muut korvaukset	10 457,02	-12 230,89
Työkyvyn ylläpitotoiminnan kulut	<u>71 000,00</u>	<u>73 000,00</u>
Muut eläkkeet:		
Maksetut eläkkeet	10 759 921,34	10 717 925,35
Muut korvaukset	0,00	0,00
Takaisinostot	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Maksetut korvaukset, lakisääteiset ja muut eläkkeet	84 397 618,48	78 063 786,29
Vastuunsiirrot:		
Vastaanotetut, TyEL	0,00	-242 268,00
Valion Eläkekassan ja Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen 28.9.2021 allekirjoittaman vakuutustoiminnan luovutus sopimuksen loppuselvitys tehtiin 23.6.2022. Loppuselvityksessä eläkevastuun lopulliseksi määräksi vahvistui 12 922 780 euroa ja siirtyvän vakavaraisuuspääoman määräksi 3 592 533 euroa (yhteensä 16 515 313 euroa). Ilmarinen on suorittanut v. 2021 ennakkomaksuna 16 273 045 euroa ja loppuselvityksen perusteella suoritti 29.6.2022 tarkistusmaksun korkoutettuna, yhteensä 249 682,09 euroa.		
Yhteensä	<u>84 397 618,48</u>	<u>77 821 518,29</u>

Hoitokulut	2023	2022
Palkat ja palkkiot	746 422,05	600 835,66
Eläkekulut	116 511,49	73 206,81
Muut henkilösivukulut	46 709,72	31 010,45
Lakisääteiset maksut	116 282,18	106 648,85
Muut hoitokulut	959 787,22	849 304,53
	<u>1 985 712,66</u>	<u>1 661 006,30</u>

Muiden hoitokulujen suurimmat erät ovat IT-kulut 336 487,75 (346 240,10) eur, vuokratulot 84 440,62 (72 304,22) eur ja vieraat palvelut 312 705,82 (202 463,80) eur.

Tilintarkastusyhteisön palkkiot		
Tilintarkastus	26 656,83	32 056,73
Muut palvelut	0,00	4 468,24
	<u>26 656,83</u>	<u>36 524,97</u>

Lakisääteiset maksut

ETK:n kustannusosuus	92 214,95	83 780,76
Finanssivalvonnan valvontamaksu	24 067,23	22 868,09
	<u>116 282,18</u>	<u>106 648,85</u>

Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely

	2023	2022
Sijoitustoiminnan tuotot:		
Tuotot sijoituksista osakkaana olevaan työnantajayritykseen		
Korkotuotot	3 000 155,81	2 591 512,18
Tuotot kiinteistösijoituksista		
Korkotuotot	2 038,35	493,73
Muut tuotot	<u>21 455 647,93</u>	<u>20 232 253,77</u>
Tuotot muista sijoituksista		
Osinkotuotot	12 893 884,90	10 462 246,28
Korkotuotot	3 081,13	8 812,28
Muut tuotot	<u>3 264 851,32</u>	<u>3 336 423,90</u>
Yhteensä	<u>40 619 659,44</u>	<u>36 631 742,14</u>
Arvon alentumisten palautukset	13 085 363,03	1 966 565,62
Myyntivoitot	<u>17 471 316,73</u>	<u>24 839 352,22</u>
Yhteensä	71 176 339,20	63 437 659,98
Sijoitustoiminnan kulut:		
Kulut kiinteistösijoituksista	5 266 998,41	4 780 660,95
Kulut muista sijoituksista	1 123 292,60	1 127 962,04
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Arvon alentumiset ja poistot		
Arvon alentumiset	7 890 188,59	34 902 531,45
Rakennusten poistot	<u>4 112 247,49</u>	<u>4 436 214,95</u>
Myyntitappiot	513 770,85	11 703 322,11
	<u>12 516 206,93</u>	<u>51 042 068,51</u>
Yhteensä	18 906 497,94	56 950 691,50
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonnkorotuksia ja niiden oikaisua	52 269 841,26	6 486 968,48
Sijoitusten arvonnkorotus	0,00	0,00
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	52 269 841,26	6 486 968,48
Sijoitustoiminnan kuluihin sisältyvä hoitokulujen yhteismäärä		
Sijoitustoimen hoitokulut	<u>1 227 633,90</u>	<u>1 096 723,25</u>
Sijoitustoiminnan tuottoihin sisältyy kurssitappiota/-voittoa	0,00	0,00

**Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely,
A-osasto**

	2023	2022
Sijoitustoiminnan tuotot:		
Tuotot sijoituksista osakkaana olevaan työnantajayritykseen		
Korkotuotot	1 398 588,62	1 130 311,34
Tuotot kiinteistösijoituksista		
Korkotuotot	257,83	248,32
Muut tuotot	<u>4 642 221,17</u>	<u>4 547 023,92</u>
Tuotot muista sijoituksista		
Osinkotuotot	407 167,68	279 298,98
Korkotuotot	329,67	0,00
Muut tuotot	<u>333 729,12</u>	<u>740 893,31</u>
Yhteensä	<u>6 782 294,09</u>	<u>6 418 476,89</u>
Arvon alentumisten palautukset	1 736 713,36	0,00
Myyntivoitot	<u>2 802 604,49</u>	<u>9 407 896,46</u>
Yhteensä	11 321 611,94	15 826 373,35
Sijoitustoiminnan kulut:		
Kulut kiinteistösijoituksista	1 909 127,33	2 136 380,64
Kulut muista sijoituksista	275 641,02	227 654,69
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Arvon alentumiset ja poistot		
Arvon alentumiset	157 974,41	4 785 667,81
Rakennusten poistot	<u>244 988,73</u>	<u>255 774,08</u>
Myyntitappiot	<u>16 517,46</u>	<u>3 180 868,37</u>
	419 480,60	8 222 310,26
Yhteensä	2 604 248,95	10 586 345,59
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonnäkökohtia ja niiden oikaisua	<u>8 717 362,99</u>	<u>5 240 027,76</u>
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	<u>8 717 362,99</u>	<u>5 240 027,76</u>
Sijoitustoiminnan kuluihin sisältyvä hoitokulujen yhteismäärä		
Sijoitustoimen hoitokulut	<u>356 351,37</u>	<u>284 294,43</u>
Sijoitustoiminnan tuottoihin sisältyy kurssitappiota/-voittoa	0,00	0,00

Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely, B-osasto	2023	2022
Sijoitustoiminnan tuotot:		
Tuotot sijoituksista osakkaana olevaan työnantajayritykseen		
Korkotuotot	1 601 567,19	1 461 200,84
Tuotot kiinteistösijoituksista		
Korkotuotot	1 780,52	245,41
Muut tuotot	<u>16 813 426,76</u>	<u>15 685 229,85</u>
Tuotot muista sijoituksista		
Osinkotuotot	12 486 717,22	10 182 947,30
Korkotuotot	2 751,46	8 812,28
Muut tuotot	<u>2 931 122,20</u>	<u>2 874 829,57</u>
Yhteensä	<u>33 837 365,35</u>	<u>30 213 265,25</u>
Arvon alentumisten palautukset	11 348 649,67	1 966 565,62
Myyntivoitot	<u>14 668 712,24</u>	<u>15 431 455,76</u>
Yhteensä	59 854 727,26	47 611 286,63
Sijoitustoiminnan kulut:		
Kulut kiinteistösijoituksista	3 357 871,08	2 644 280,31
Kulut muista sijoituksista	847 651,58	900 307,35
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Arvon alentumiset ja poistot		
Arvon alentumiset	7 732 214,18	30 116 863,64
Rakennusten poistot	<u>3 867 258,76</u>	<u>4 180 440,87</u>
Myyntitappiot	497 253,39	8 522 453,74
	<u>12 096 726,33</u>	<u>42 819 758,25</u>
Yhteensä	16 302 248,99	46 364 345,91
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvon- korotuksia ja niiden oikaisua	43 552 478,27	1 246 940,72
Sijoitusten arvonkorotus	0,00	0,00
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	<u>43 552 478,27</u>	<u>1 246 940,72</u>
Sijoitustoiminnan kuluihin sisältyvä hoitokulujen yhteismäärä		
Sijoitustoimen hoitokulut	<u>871 282,52</u>	<u>812 428,82</u>
Sijoitustoiminnan tuottoihin sisältyy kurssitappiota/-voittoa	0,00	0,00

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

SIJOITUKSET

Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero

Sijoitusten 31.12.	2023			2022		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset						
Kiinteistöt	108 435 528,60	108 435 528,60	205 574 074,62	112 547 776,09	112 547 776,09	201 574 040,62
Kiinteistöosakkeet	51 065 202,09	42 136 473,97	74 486 801,12	50 722 099,37	41 754 268,52	74 692 257,08
Kiinteistörahastot	44 187 591,36	44 187 591,36	50 162 513,73	36 147 203,40	36 147 203,40	41 186 626,38
Sijoitukset osakkaana olevaan työnantajayritykseen						
Velkakirjasaamiset työnantajayritykseltä	35 247 677,91	35 247 677,91	35 247 677,91	34 702 735,45	34 702 735,45	34 702 735,45
Muut sijoitukset työnantajayritykseen ¹⁾	30 000 000,00	30 000 000,00	30 000 000,00	30 000 000,00	30 000 000,00	30 000 000,00
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	664 679 510,72	664 679 510,72	825 091 713,85	657 825 905,03	657 825 905,03	781 082 549,29
Muut lainasaamiset	29 278,61	29 278,61	29 278,61	37 386,65	37 386,65	37 386,65
Talletukset ²⁾	10 401 723,50	10 401 723,50	10 401 723,50	7 119 456,61	7 119 456,61	7 119 456,61
Muut sijoitukset ³⁾	595 180,40	595 180,40	595 180,40	495 180,40	495 180,40	495 180,40
Yhteensä	944 641 693,19	935 712 965,07	1 231 588 963,74	929 597 743,00	920 629 912,15	1 170 890 232,48
Arvostuserot yhteensä			295 875 998,67			250 260 320,33

Kirjanpitoarvo sisältää arvokorotuksia:

Sijoitusomaisuuden arvokorotukset 8 928 728,12

Käyttöomaisuuden arvokorotukset -

¹⁾ Muut sijoitukset erä sisältää Valio Oy:lle myönnetyn pääomallainan²⁾ Talletukset-erä sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä arvopaperisaamiset³⁾ Muut sijoitukset erä sisältää Porasto Oy:lle myönnetyn pääomallainan

SIJOITUKSET,

A-osasto

Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero

Sijoitusten 31.12.	2023			2022		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset						
Kiinteistöt	7 394 739,13	7 394 739,13	21 760 000,00	7 639 727,86	7 639 727,86	17 760 000,00
Kiinteistöosakkeet	26 786 977,45	23 289 073,29	46 155 537,63	26 858 516,80	23 360 612,64	47 885 957,45
Velkakirjasaamiset työnantajayritykseltä	31 943 717,80	31 943 717,80	31 943 717,80	32 521 131,39	32 521 131,39	32 521 131,39
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	102 584 758,21	102 584 758,21	109 621 888,08	105 797 561,09	105 797 561,09	107 668 349,80
Talletukset	1 308 496,92	1 308 496,92	1 308 496,92	1 276 416,96	1 276 416,96	1 276 416,96
Yhteensä	170 018 689,51	166 520 785,35	210 789 640,43	174 093 354,10	170 595 449,94	207 111 855,60
Arvostuserot yhteensä			44 268 855,08			36 516 405,66

Kirjanpitoarvo sisältää arvokorotuksia:

Sijoitusomaisuuden arvokorotukset 3 497 904,16

3 497 904,16

SIJOITUKSET,

B-osasto

Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero

Sijoitusten 31.12.	2023			2022		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset						
Kiinteistöt	101 040 789,47	101 040 789,47	183 814 074,62	104 908 048,23	104 908 048,23	183 814 040,62
Kiinteistöosakkeet	24 278 224,64	18 847 400,68	28 331 263,49	23 863 582,57	18 393 655,88	26 806 299,63
Kiinteistörahastot	44 187 591,36	44 187 591,36	50 162 513,73	36 147 203,40	36 147 203,40	41 186 626,38
Sijoitukset osakkaana olevaan työnantajayritykseen						
Velkakirjasaamiset työnantajayritykseltä	3 303 960,11	3 303 960,11	3 303 960,11	2 181 604,06	2 181 604,06	2 181 604,06
Muut sijoitukset työnantajayritykseen ¹⁾	30 000 000,00	30 000 000,00	30 000 000,00	30 000 000,00	30 000 000,00	30 000 000,00
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	562 094 752,51	562 094 752,51	715 469 825,77	552 028 343,94	552 028 343,94	673 414 199,49
Muut lainasaamiset	29 278,61	29 278,61	29 278,61	37 386,65	37 386,65	37 386,65
Talletukset ²⁾	9 093 226,58	9 093 226,58	9 093 226,58	5 843 039,65	5 843 039,65	5 843 039,65
Muut sijoitukset ³⁾	595 180,40	595 180,40	595 180,40	495 180,40	495 180,40	495 180,40
Yhteensä	774 623 003,68	769 192 179,72	1 020 799 323,31	755 504 388,90	750 034 462,21	963 778 376,88
Arvostuserot yhteensä			251 607 143,59			213 743 914,67

Kirjanpitoarvo sisältää arvokorotuksia:

Sijoitusomaisuuden arvokorotukset 5 430 823,96

5 469 926,69

¹⁾ Muut sijoitukset erä sisältää Valio Oy:lle myönnetyn pääomallainan²⁾ Talletukset-erä sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä arvopaperisaamiset³⁾ Muut sijoitukset erä sisältää Porasto Oy:lle myönnetyn pääomallainan

KIINTEISTÖSIJOITUSTEN JA AINEETTOMIEN HYÖDYKKEIDEN ERITTELY

	2023		2022	
	Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Aineettomat hyödykkeet	Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Aineettomat hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	231 234 861,48	84 740,96	235 141 540,27	84 740,96
Lisäykset	389 046,45	88 055,00	25 895,84	0,00
Vähennykset	-15 226,27	0,00	-3 932 574,63	0,00
Hankintameno 31.12.	<u>231 608 681,66</u>	<u>172 795,96</u>	<u>231 234 861,48</u>	<u>84 740,96</u>
Kertyneet poistot 1.1.	-83 119 496,86	-59 857,96	-79 271 445,88	-39 905,32
Tilikauden poistot	-4 112 247,49	-19 952,76	-3 848 050,98	-19 952,64
Kertyneet poistot 31.12.	<u>-87 231 744,35</u>	<u>-79 810,72</u>	<u>-83 119 496,86</u>	<u>-59 857,96</u>
Arvonalentumiset 1.1.	-2 781 150,86	0,00	-2 781 150,86	0,00
Tilikauden arvonalennukset	-167 095,00	0,00	0,00	0,00
Arvonalentumisten palautukset	214 583,00	0,00	0,00	0,00
Arvonalentumiset 31.12.	<u>-2 733 662,86</u>	<u>0,00</u>	<u>-2 781 150,86</u>	<u>0,00</u>
Arvonkorotukset 1.1.	8 967 830,85	0,00	10 604 813,16	0,00
Vähennykset	-39 102,73	0,00	-1 636 982,31	0,00
Arvonkorotukset 31.12.	<u>8 928 728,12</u>	<u>0,00</u>	<u>8 967 830,85</u>	<u>0,00</u>
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u>150 572 002,57</u>	<u>92 985,24</u>	<u>154 302 044,61</u>	<u>24 883,00</u>

Kiinteistösijoituksiin sisältyy lisäksi kiinteistörahastoja 4 323 782,21 euroa sekä kiinteistö pääomarahastoja 39 863 809,15 euroa.

Valion Eläkekassalla ei ole lainasaamisia omilta kiinteistöyrityksiltä.

Valion Eläkekassalla ei ole omassa käytössä olevia kiinteistöjä tai kiinteistöosakkeita.

LAINASAAMISET

2023

2022

Lainasaamiset osakkaana olevalta yritykseltä

Lainojen yhteismäärä

Erittely vakuuslajeittain:

Kiinnitykset

35 247 677,9134 702 735,45

Yhteensä

35 247 677,9134 702 735,45**Muut lainasaamiset erittely vakuuden laadun mukaan**

Muut lainasaamiset

Erittely vakuuslajeittain:

Muu vakuus

29 278,6137 386,65

Yhteensä

29 278,6137 386,65

SAAMINEN (VELKA) VASTUUNJAOSTA

2023

2022

Saaminen vastuunjaosta

0,00

0,00

Velka vastuunjakoon

1 955 908,00

315 541,00

ERITTELY SIIRTOSAAMISISTA

2023

2022

Muut siirtosaamiset

Vastike-ennakot

0,00

17 516,92

Eläkkeet

5 453 242,27

5 103 021,84

Muut siirtosaamiset

891 172,381 678 472,99

Yhteensä

6 344 414,656 799 011,75

Oma pääoma	2023	2022
<i>Oman pääoman muutokset</i>		
Takuupääoma 1.1.	170 000,00	170 000,00
Takuupääoma 31.12.	<u>170 000,00</u>	<u>170 000,00</u>
Vararahasto 1.1.	7 930 129,59	7 930 129,59
Vararahasto 31.12.	<u>7 930 129,59</u>	<u>7 930 129,59</u>
Edellisien tilikausien ylijäämä 1.1.	19 864 563,05	19 864 563,05
Edellisien tilikausien ylijäämä 31.12.	<u>19 864 563,05</u>	<u>19 864 563,05</u>
Tilikauden alijäämä	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	<u>27 964 692,64</u>	<u>27 964 692,64</u>

Oman pääoman jakautuminen ehdotetun alijäämän käytön jälkeen

Takuupääoma	170 000,00	170 000,00
Vararahasto 1.1.	7 930 129,59	7 930 129,59
Siirto tilikauden ylijäämästä	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Vararahasto 31.12.	<u>7 930 129,59</u>	<u>7 930 129,59</u>
Muut rahastot		
Aikaisempien vuosien ylijäämä	19 864 563,05	19 864 563,05
Tilikauden alijäämä	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
<i>Oma pääoma</i>	<u>27 964 692,64</u>	<u>27 964 692,64</u>

<i>Erittely veloista</i>	2023	2022
<i>Muut velat</i>		
Vuokraennakot	48 607,96	105 020,00
Ostovelat	182 317,38	264 417,77
Tilitykset viranomaisille	2 475 475,81	2 354 284,26
Muut velat	<u>392 452,79</u>	<u>373 874,01</u>
<i>Yhteensä</i>	<u>3 098 853,94</u>	<u>3 097 596,04</u>
<i>Siirtovelat</i>		
Vuosilomapalkkavelat	213 830,88	207 590,32
Velka vastuunjakoon	1 955 908,00	315 541,00
Muut siirtovelat	<u>7 823 656,81</u>	<u>13 259 432,24</u>
<i>Yhteensä</i>	<u>9 993 395,69</u>	<u>13 782 563,56</u>

Vakuutustekninen vastuovelka	2023	2022
<i>Lakisääteiset eläkkeet</i>		
Vakuutusmaksuvastuu ja korvausvastuu	598 753 062,00	589 859 549,00
Lisävakuutusvastuu	170 946 815,55	169 300 145,11
Lakisääteisten eläkkeiden osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu	-876 658,00	-10 992 854,00
Muiden eläkkeiden vastuovelka	<u>145 180 323,55</u>	<u>147 513 803,67</u>
<i>Vakuutustekninen vastuovelka yhteensä</i>	<u>914 003 543,10</u>	<u>895 680 643,78</u>

Erittely korvausvastuusta

<i>Korvausvastuu</i>		
Alkaneet eläkkeet	439 815 428,00	441 014 035,00
Tasausvastuu	<u>32 226 261,00</u>	<u>24 710 418,00</u>
<i>Yhteensä</i>	<u>472 041 689,00</u>	<u>465 724 453,00</u>

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot 2023 2022

Muut taloudelliset vastuut, joita ei ole merkitty taseeseen

Kutsuttavissa olevat sijoitussitoumukset	147 126 712,00	141 550 359,07
--	----------------	----------------

Kutsuttavissa olevat sijoitussitoumukset sisältävät pääomarahastojen avoimet ja uudelleenkutsuttavissa olevat sitoumukset

Kiinteistöinvestoinnit

Kassa on velvollinen tarkistamaan kiinteistöinvestoinneista tekemiään alv-vähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö vähenee tarkistuskauden aikana.

Kiinteistö Ruoholahdenranta 3 viimeinen tarkistusvuosi on 2026 ja alv-vastuun enimmäismäärä on 1 416 069 euroa. Helsingin Marskinkulman viimeinen tarkistusvuosi on 2028 ja alv-vastuun enimmäismäärä 3 737 237 euroa. Jussla Itäkankaan viimeinen tarkistusvuosi on 2028 ja alv-vastuun enimmäismäärä 580 656 euroa. Jussla Länsikankaan viimeinen tarkistusvuosi on 2030 ja vastuun enimmäismäärä 213 664 euroa.

Tontin 91-4-63-1 (Helsingin Marskinkulma) kaavamuutoksen edellyttämän huoltoväyläliittymävelvoitteen täyttämiseksi on pantattu kiinnityksiä 2,5 milj. euroa Helsingin kaupungille.

Kiinteistö Valimotie 23:lla (tontti 091-046-0014-0009) on panttikirjoja yhteismäärältään 38 600 euroa. Ne ovat kaikki pantattu Helsingin kaupungin kanssa tehdyssä maankäyttö sopimuksessa sovitun lisäkorvauksen vakuudeksi.

Kiinteistö Valimotie 23 on luovuttanut nämä panttikirjat Helsingin Kaupungille 4.11.2005.

Valion Eläkekassan ja Valion Keskinäisen Vakuutusyhtiön ja näiden kiinteistöyhtiöiden kanssa muodostettu arvonlisäverolain (1501/1993 AVL) 13 a §:ssä tarkoitettu verovelvollisuusryhmä purettiin 28.2.2022.

Valion Eläkekassa liittyi 1.3.2022 alkaen verovelvollisuusryhmään, jossa ryhmän edustajana toimii Porasto Oy. Ryhmän muita jäseniä ovat Apteekkien Eläkekassa, Eläkekassa Verso, Yleisradion eläkesäätiö ja Valion Keskinäinen Vakuutusyhtiö. 1.1.2023 alkaen ryhmään liittyi myös Eläkevakuutusosakeyhtiö Veritas. Edellä mainittujen osapuolten (ns. varsinaiset jäsenet) välillä on tehty erillinen vastuunjakosopimus, jonka mukaan verovelvollisuusryhmään voi liittyä mukaan myös varsinaisten jäsenten määräysvallassa olevat asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöt. Lisäksi vastuunjakosopimuksessa on sovittu ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseen, verovelvollisuusryhmän vastuisiin ja näiden noudattamatta jättämiseen liittyvistä vastuista ja sanktioista. Vastuu AVL 13a §:ssä tarkoitettun verovelvollisuusryhmän kokonaisvelasta (ALV) 31.12.2023 on 1 332 585,03 euroa ja ryhmän tarkistusvastuut ovat yhteensä 20 019 501 euroa.

Tytär- ja osakkuusyhtiöitä koskevat liitetiedot

Yhtiön nimi	Kotipaikka	Omistus- osuus %	Oma pääoma (eur)	Tilikauden tulos (eur)
Kiinteistö Oy Kiviportti	Helsinki	100	631 999,27	0,00
Kiinteistö Oy Larin Kyöstintie 4	Helsinki	100	1 445 886,74	0,00
Kiinteistö Oy Rälssitie 16	Vantaa	100	3 171 261,46	-1 444,54
Asunto Oy Helsingin Mannerheimintie 41 A	Helsinki	100	2 003 736,02	0,00
Asunto Oy Helsingin Maneesikatu 4 A	Helsinki	100	2 322 826,25	0,00
Asunto Oy Helsingin Pitkäsillanranta 11	Helsinki	100	5 703 730,47	0,00
Kiinteistö Oy Hiirakkotie 6	Vantaa	100	139 832,70	7,88

Osakesijoitusten omistusosuus

Arvopaperi	Kotivaltio	Omistus- osuus	Kirjanpitoarvo	Käypäarvo
Osakkeet				
Kotimaiset				
Cargotec Oyj Registered Shs -B- Elisa A	Suomi	0,0740	119 863,85	2 147 193,00
Fortum Corporation Registered Shs	Suomi	0,0092	498 515,39	643 720,00
Huhtamaki Oyj Registered Shs	Suomi	0,0394	4 378 966,03	4 623 512,50
Kesko Corp Registered Shs -B-	Suomi	0,1391	1 422 521,11	5 500 229,00
Kone Oyj Registered Shs -B- Kemira	Suomi	0,0558	1 709 182,96	2 730 058,24
Lassila & Tikanoja Oyj Registered Shs	Suomi	0,0197	3 005 908,52	4 029 993,00
Apetit Oyj Registered Shss	Suomi	0,2443	4 656 088,58	6 355 787,50
Mandatum Oyj	Suomi	0,1957	744 755,58	744 755,58
Metsa Board Corporation Shs -B-	Suomi	9,1824	7 323 994,24	7 512 398,60
Nordea Bank AB Registered Shs	Suomi	0,0480	141 633,39	982 557,00
Neste Corporation Registered Shs N	Suomi	0,1085	1 168 352,38	2 509 089,86
Nokia	Suomi	0,0200	2 085 990,31	7 906 987,53
Nokian Tyres PLC Registered Shs	Suomi	0,0303	2 015 123,60	7 518 754,44
Orion Corporation Registered Shs -B-	Suomi	0,0132	2 255 626,37	2 255 626,37
Metso Corporation Registered Shs	Suomi	0,0576	658 720,00	658 720,00
Sampo A	Suomi	0,0488	1 500 126,85	2 063 857,56
Stora Enso Oyj Registered Shs -R-	Suomi	0,0488	1 500 126,85	2 063 857,56
Tietoevry Corporation Registered Shs	Suomi	0,0546	2 241 637,91	4 153 310,90
Telia Company AB	Suomi	0,0480	1 418 248,55	9 530 345,00
UPM-Kymmene Corp Registered Shs	Suomi	0,0220	1 506 939,87	1 684 901,00
Valmet Corp Registered Shs	Suomi	0,0224	572 059,32	572 059,32
Wärtsilä Oyj Abp	Suomi	0,0393	3 567 836,78	3 567 836,78
YIT Oyj Registered Shs	Suomi	0,0126	1 852 164,90	2 281 857,48
Muut	Suomi	0,0949	1 798 438,21	4 557 436,52
		0,0574	911 244,57	4 453 079,00
		0,2207	852 228,32	923 215,60
			<u>1 792 883,68</u>	<u>2 055 289,59</u>
Kotimaiset yhteensä			50 199 051,27	91 962 571,37
Ulkomaiset				
Novo Nordisk B	Tanska		<u>966 975,40</u>	<u>5 585 920,72</u>
Ulkomaiset yhteensä			966 975,40	5 585 920,72
Osakkeet yhteensä			51 166 026,67	97 548 492,09
Sijoitusrahastot				
Osakerahasto				
Aktia Mikro Markka Kasvu A	Suomi		2 101 327,60	2 101 584,91
Aktia Nordic Micro Cap L	Suomi		1 926 663,33	1 927 545,05
Amber Trust II S. C.A Apri 05	Luxemburg		572 678,25	761 583,02
Amundi ETF Stoxx Europe 50 UCI	Luxemburg		3 269 010,06	3 454 488,00
eQ Eurooppa Aktiivi 1K	Suomi		9 851 593,39	11 510 613,43
eQ Eurooppa Osinko 1 K	Suomi		7 807 703,14	10 241 296,43
eQ Eurooppa Pienyhtiöt 1 K	Suomi		3 875 332,29	4 949 222,59
eQ Kehittyvät Markkinat Osinko 1K	Suomi		12 919 098,53	15 111 819,48
eQ Kehittyvät MarkkinatPienyhtiöt 1K	Suomi		4 637 077,25	5 462 050,22
eQ Pohjoismaat pienyhtiöt 1K	Suomi		4 098 424,09	4 976 896,82
Evli Eurooppa B	Suomi		4 023 302,41	4 496 747,33
Evli Maa ilma B	Suomi		4 258 367,62	9 037 372,97
Evli Osakefaktori IB	Suomi		886 601,69	1 012 158,67
Evli Osakefaktori USA IB	Suomi		4 570 230,96	4 931 539,70
Evli Pohjois-Amerikka B	Suomi		8 299 253,58	9 569 592,68
Evli Suomi Pienyhtiöt B	Suomi		5 207 162,47	5 664 493,36
Evli Suomi Select B	Suomi		8 613 902,86	9 008 609,83
Evli USA Growth IB	Suomi		14 798 261,49	16 538 230,56

Sijoitusrahastot	Kotivaltio	Kirjanpitoarvo	Käypäarvo
Fidelity Funds-Global Technology A	Luxemburg	1 049 999,97	9 610 307,33
Mandatum Life Stamina Equity	Suomi	3 500 000,00	4 314 844,54
Handelsbanken Pohjoismaat Selective A1	Suomi	4 121 194,19	8 172 248,27
Federated Hermes Global Emerging Markets F USD Acc	Irlanti	1 153 876,67	1 430 551,39
eQ Emerging Markets Stock Index 1 K	Suomi	1 016 381,42	1 127 483,63
eQ Eurooppa Indeksi 1K	Suomi	7 064 943,14	8 795 263,99
eQ Suomi 1 K	Suomi	9 088 918,62	11 455 576,86
eQ Frontier Osake 1 K	Suomi	4 106 815,50	4 457 300,08
eQ Sininen Planeetta	Suomi	6 676 415,19	8 964 520,88
eQ Japan Indeksi 1K	Suomi	3 655 957,01	4 583 975,45
eQ USA Index	Suomi	14 492 266,24	24 169 905,56
iShares Emerging Markets Index Fund I Acc	Irlanti	19 533 280,92	20 550 911,84
iShares MSCI EM ESG Enhanced U	Irlanti	11 345 369,42	12 041 812,61
iShares MSCI Europe ESG Enhanc	Irlanti	4 394 942,10	4 743 743,10
iShares MSCI Europe UCITS ETF	Irlanti	3 773 981,60	3 820 240,00
iShares MSCI Japan ESG Enhance	Irlanti	8 186 735,72	8 888 636,53
iShares MSCI USA ESG Enhanced	Irlanti	9 035 810,00	10 133 230,80
JPMorgan US Research Enhanced Index Equity ESG UCI	Irlanti	3 457 033,85	3 636 664,84
OP-Aasia Indeksi II A	Suomi	8 320 299,12	10 417 677,32
OP-Alternative Portfolio A	Suomi	4 936 588,99	4 936 588,99
OP-Amerikka Indeksi II A	Suomi	17 566 588,95	28 959 524,59
OP-Amerikka Arvo A	Suomi	1 000 000,00	2 226 451,99
OP-Eurooppa Indeksi A	Suomi	19 295 430,30	26 152 446,47
OP-Eurooppa Nousevat Tähdet A	Suomi	969 145,34	1 066 290,56
OP-Pohjoismaat Indeksi II A	Suomi	1 500 000,00	1 645 638,16
OP-Suomi Indeksi II A'	Suomi	3 277 314,27	3 432 695,31
OP-Suomi Pienyhtiöt A	Suomi	669 493,56	674 513,82
Proprius Partners Micro Finland	Suomi	3 000 000,00	3 191 153,93
SEB Active Owners Impact Fund IC H-EUR	Suomi	3 500 000,00	4 166 996,64
VanEck Vec Morningstar US Sust Wide Moat UCITS ETF	Irlanti	1 678 004,74	1 844 102,63
Osakerahasto yhteensä		283 082 777,84	360 367 143,16
Rahamarkkinarahasto			
eQ Lyhyt Korko 1 K	Suomi	4 406 029,82	4 541 488,26
eQ Vaihtuva Korko 1 K	Suomi	3 313 350,74	3 440 625,58
Muut		151 222,26	152 612,55
Rahamarkkinarahasto yhteensä		7 870 602,82	8 134 726,39
Pitkän koron rahasto			
BGF European High Yield Bond Fund Z2	Luxemburg	4 281 695,41	4 511 105,88
eQ Kehittyvät markkinat Yrityslaina 1 K	Suomi	5 165 617,80	5 165 617,80
eQ High Yield 1 K	Suomi	19 350 589,21	20 640 459,07
eQ Kehittyvät markkinat Yrityslaina Paikallisvaluutta	Suomi	2 732 660,22	2 760 574,88
eQ Valtionobligaatio 1 K	Suomi	5 576 110,26	5 576 110,27
Evli European High Yield B	Suomi	12 484 481,14	13 531 832,43
Evli Investment Grade Yrityslaina B	Suomi	26 491 956,13	27 315 595,01
Evli Kehittyvät Markkinat Yrityslaina B	Suomi	2 203 837,20	2 236 045,02
Evli Valtionobligaatio B	Suomi	3 663 897,71	3 799 105,40
eQ Euro Investment Grade 1 K	Suomi	38 550 573,98	39 465 209,64
iShares Emerging Markets Government Bond	Irlanti	4 597 250,25	4 898 502,94
iShares Euro Government Bond Index D EUR	Irlanti	5 541 718,16	5 767 655,33
Mandatum Global Investment Fund SCSp SICAV RAIF	Suomi	2 500 000,00	2 699 500,00
MS Investment FDS Emerging Markets Debt	Luxemburg	3 484 803,57	3 824 439,24
OP-High Yield A	Suomi	7 368 786,53	7 938 051,42
OP-EMD Hard Currency Sovereign A	Suomi	3 472 123,87	3 703 862,13
OP-Obligaatio Tuotto A'	Suomi	7 208 356,48	7 454 810,10
OP-Obligaatio Prima A	Suomi	7 203 612,08	7 267 371,06

	Kotivaltio	Kirjanpitoarvo	Käypäarvo
Pitkän koron rahasto			
OP-Yrityslaina A	Suomi	15 928 630,52	16 735 163,09
OP-Yrityslaina Amerikka A	Suomi	3 881 632,36	4 195 937,27
SEB Microfinance Fund IX C1 EUR	Suomi	500 000,00	595 305,00
iShares Euro Investment Grade Corp Bond Index D Acc	Irlanti	6 237 416,48	6 322 717,32
Muut		5 099,57	5 293,69
Pitkän koron rahasto yhteensä		188 430 848,93	196 410 263,99
Kiinteistörahasto			
BPT Hansa Lux Sicav-sif	Suomi	702 654,07	702 654,07
S Pankki Toimitila B	Suomi	3 621 128,14	3 621 128,14
Kiinteistörahasto yhteensä		4 323 782,21	4 323 782,21
Sijoitusrahasto yhteensä		483 708 011,80	569 235 915,75
Osakkeet ja sijoitusrahastot yhteensä		534 874 038,47	666 784 407,84
Pääomarahastot			
Muu rahasto			
Aktia Aurinkotuuli III Ky		1 280 708,00	1 280 708,00
Armada Fund V Ky		3 036 340,39	3 036 340,39
Bocap SME Achievers Fund III Ky		1 913 336,89	1 913 336,89
CapMan Buyout XI SCSp		3 911 324,03	4 241 107,51
CapMan Growth Fund II		2 228 723,80	2 426 687,28
CapMan Special Situations I Ky		1 031 920,28	1 040 534,00
Certior Credit Opportunities Fund Ky 4		2 137 211,25	3 267 076,00
Certior Credit Opportunities Fund II SCSP		2 701 883,46	3 295 102,45
Certior Credit Opportunities Fund III SCSp		2 840 000,00	3 018 479,00
Evli EAB Renewable Energy Infrastructure Fund II Ky		2 585 577,82	2 585 577,82
eQ PE VEK		25 872 278,29	31 822 902,30
eQ Private Credit		2 077 336,95	2 077 336,95
eQ Private Credit II		2 957 823,13	3 164 870,75
Evli Growth Partners I		3 220 000,00	3 825 939,60
Evli Growth Partners Fund II Ky		1 075 055,54	1 075 055,54
Evolver Equity Ltd		1 336 599,79	2 094 069,16
FIM Infra Mezzanine Debt Fund I Ky		1 818 302,96	1 818 302,96
FIM Infra Mezzanine Debt Fund III Ky		2 633 617,57	2 633 617,57
HL Large Buyout Club Fund V		1 908 373,08	1 946 635,29
HL Large Buyout Club Fund III USD		2 649 181,94	3 306 359,28
Juuri Fund II		2 909 998,33	2 909 998,33
Korona Invest IV		1 137 058,00	1 137 058,00
LähiTapiola Velkasijoitus II Ky		1 961 937,05	2 074 618,08
Mandatum AM Growth Equity II B		661 255,28	661 255,28
Mandatum AM Private Debt V E		1 554 248,99	1 554 248,99
Mandatum AM Private Equity I B		2 703 887,37	4 274 046,08
Mandatum AM Private Equity Opportunities II B2		1 000 000,00	1 014 952,68
Mandatum AM Private Debt I C		2 325 000,00	2 799 702,66
MB Equity Fund V Ky		139 174,33	5 412 046,00
MB Equity Fund VI Ky		2 322 757,00	2 322 757,00
Mandatum AM Opportunistic Loan Strategy C		2 612 000,12	2 612 000,12
Mandatum AM Private Equity Opportunities I D		3 800 000,00	4 656 804,87
Mandatum AM Private Debt III D		2 860 000,00	3 141 342,58
Nest Capital Fund III Ky		2 664 962,41	2 840 360,87
NFT.VC Fund I Ky		1 449 150,17	1 530 251,34
Northleaf Secondary Partners II		1 755 854,68	2 828 696,83
OP Infrastukturi-sijoituskori		3 097 595,45	6 617 558,71
OP Luottoriski-sijoituskori		1 795 657,94	1 795 657,94
Op Suomi Infra Ky		774 675,71	774 675,71
HL Large Buyout Club Fund SCALA USD		1 780 440,46	3 754 175,57

	Kirjanpitoarvo	Käypäarvo
Pääomarahastot		
SEB Four Private Debt Opportunities	3 130 730,91	3 130 730,91
SEB Private Equity Global Direct III	1 319 392,58	1 569 187,32
SEB Private Equity Opportunity III	4 147 564,49	4 147 564,49
SEB Private Equity Nordic Direct II IC2	2 545 034,82	2 545 034,82
Sentica Buyout V Ky	2 068 111,00	2 068 111,00
UB Forest Industry Green Growth Fund I Ky	746 557,12	746 557,12
Vaaka Partners Buyout III Ky	2 451 658,92	2 983 646,20
Vaaka Partners Buyout Fund IV Ky	970 377,38	970 377,38
Muut	1 637 428,28	1 905 289,06
Muu rahasto yhteensä	127 538 103,96	154 648 744,68
Kiinteistörahasto		
Suomen Asunnot ja Tontit I Ky (Hypo)	2 896 371,47	3 585 965,27
Avara Residential Fund II Ky	5 000 000,63	6 588 923,00
CapMan Hotels II FCP	9 979 539,37	11 087 424,00
EAB Value Added Fund III Ky	4 628 070,68	4 628 070,68
eQ Asunnot (Erikoissijoitusrahasto)	4 207 500,00	4 207 500,00
eQ Asunnot II (Erikoissijoitusrahasto)	3 320 000,00	3 320 000,00
Suomen Osabnntti Ky (Hypo)	7 490 324,98	9 368 619,65
Suomen Osabnntti II Ky (Hypo)	2 340 279,63	3 047 584,14
Muut	1 722,39	4 644,78
Kiinteistörahasto yhteensä	39 863 809,15	45 838 731,52
Pääomarahastot yhteensä	167 401 913,11	200 487 476,20
VALION ELÄKEKASSA yhteensä	702 275 951,58	867 271 884,04

Vastuuelan katteena olevan omaisuuden arvostus

Vastuuelan katteena oleva omaisuus on arvostettu noudattaen lakia lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista sekä Sosiaali- ja terveysministeriön ja Finanssivalvonnan antamia ohjeita ja määräyksiä. Kiinteistösijoitukset on arvostettu vuosittain tehtävän kiinteistökohtaisen arvion perusteella käypään arvoon. Pörssiosakkeet, rahasto-osuudet ja rahoitusmarkkinavälineet on arvostettu tilinpäätöshetken viimeisen jatkuvan kaupankäynnin mukaisen ostokurssin mukaiseen hintaan. Muut osakkeet on arvostettu hankintamenon tai sitä alemman todennäköisen arvon suuruisina. Muut saamiset on arvostettu pääsääntöisesti nimellisarvoon.

VAKAVARISUUTTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

B-osaston vakavaraisuus

B-osaston vakavaraisuuspääoma	2023	2022
Oma pääoma	5 683 569	5 683 569
Lisävakuutusvastuu	170 946 816	169 300 145
Omaisuuden käypien arvojen ja taseen kirjanpitoarvojen välinen arvostusero	251 607 144	213 743 915
	<u>428 237 529</u>	<u>388 727 629</u>
Vähimmäispääomavaatimus	51 195 806	48 036 408
Vakavaraisuusaste-%	171,6 %	167,2 %
Vakavaraisuusraja-%	25,7 %	24,9 %

LIITETIEDOT HENKILÖSTÖSTÄ JA TOIMIELINTEN JÄSENISTÄ

Eläkekassan henkilöstön lukumäärä oli tilikauden aikana keskimäärin kymmenen henkilöä.

Henkilöstökulut	2023	2022
Palkat ja palkkiot	1 184 796,91	953 707,40
Eläkekulut	184 938,87	116 201,29
Muut henkilösivukulut	74 142,41	49 222,94
Hallituksen, hallintoneuvoston ja toimitusjohtajan palkat		
	335 393,07	298 717,94

Henkilöstön lakisääteinen työeläkevakuutus on järjestetty Valion Eläkekassan B-osastossa. Osa henkilöstöstä on vakuutettuna eläkekassan A-osastossa.

Lähipiirilainat ja lähipiirille annetut vakuudet ja vastuusitoumukset ja lähipiiriliiketoimet

Lähipiiriin kuulumisperuste	31.12.2023	31.12.2022
Osakkaat		
Velkakirjasaamiset	35 247 677,91	34 702 735,39
Pääomalainat	30 000 000,00	30 000 000,00

Valion Eläkekassan lähipiiriin kuuluvat henkilöt ja yhteisöt on dokumentoitu ja compliance-toiminto ylläpitää lähipiirirekisteriä. Lähipiiri käsittää hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenet sekä heidän määräysvallassaan olevat yritykset, toimitusjohtajan sekä edellisten aviopuolisot tai avopuolisot, omat ja puolison lapset, lapsenlapset, vanhemmat ja isovanhemmat.

Lähipiiriliiketoimina kirjataan olennaiset tapahtumat, joita ei ole toteutettu tavanomaisin kaupallisin ehdoin. Tällaisia lähipiiritoimia ei ole ollut vuosina 2023 tai 2022.

Lähipiirille ei ole annettu vakuuksia tai vastuusitoumuksia.

RISKIENHALLINTA VALION ELÄKEKASSASSA

Riskienhallinnan yleiset periaatteet, vastuut ja organisointi

Valion Eläkekassan hallitus määrittää sisällön riskienhallinnalle ja hallituksella ja toimitusjohtajalla on kokonaisvastuu eläkekassan riskienhallintajärjestelmän toimivuudesta. Riskienhallinnan tavoitteena on tukea eläkekassan strategista päätöksentekoa, auttaa johtoa tunnistamaan eläkekassan toimintaan kohdistuvat uhat sekä mitoittamaan toimintaan liittyvät riskit eläkekassan riskinkantokyvyn mukaisesti.

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa. Se ei ole organisaation muista toiminnoista ja prosesseista erillinen toiminto, vaan osa johdon vastuualuetta ja päivittäisiä toimintoja. Toimitusjohtaja ohjaa ja valvoo riskienhallintaa. Osastopäälliköt vastaavat riskienhallinnasta omilla vastuualueillaan ja vahvistavat toiminnallaan organisaatiokulttuuria, joka edistää sisäisen valvonnan toimivuutta. Riskienhallinnan puitteet on määritelty riski- ja vakava-raisuusarviossa ja sijoitustoiminnan osalta myös sijoitussuunnitelmassa.

Eläkekassalla on toimintavuonna ollut riskiä ottavista toiminnoista riippumaton riskienhallintatoiminto, jonka tehtävänä on ollut valvoa, että sekä B-osaston että A-osaston riskienhallintajärjestelmä on kattava ja täyttää eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain sekä lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain vaati-

mukset. Riskienhallintatoiminto on tukenut eläkekassan hallitusta ja johtoa avustamalla tehokkaan riskienhallintajärjestelmän luomisessa ja ylläpitämisessä. Riskienhallintatoiminto on ulkoistettu Porasto Oy:lle. Riskienhallintatoiminnon järjestäminen ei ole A-osastolle (pieni lisäeläkelaitos) pakollista, mutta ulkoistettu riskienhallintatoiminto on B-osaston lisäksi kuitenkin ulotettu kattamaan soveltuvin osin myös A-osaston riskienhallintaa. Hallitus vahvistaa erikseen B-osastolle kirjalliset riskienhallinnan toimintaperiaatteet ja A-osastolle riskienhallinnan järjestämistä koskevat periaatteet.

Hallitus laatii ja hyväksyy vuosittain osana riskienhallintaa eläkekassan B-osaston riski- ja vakavaraisuusarvion (ORSA). Siinä arvioidaan oleellisten riskien vaikutus eläkekassan toimintaan sekä ne toimenpiteet, jotka ovat aiheellisia arvioinnissa esiin nousseiden riskien hallitsemiseksi. Se kattaa vakuutustoiminnan riskit, sijoitustoiminnan riskit sekä operatiiviset riskit. Riski- ja vakavaraisuusarvio on päivitettävä säännöllisesti sekä viipymättä, jos riskit ovat merkittävästi muuttuneet. Vaikka A-osasto on vuoden 2023 alusta lähtien pieni lisäeläkelaitos, jossa on vähemmän kuin 100 vakuutettua, myös A-osastosta tehdään oma riskienarviointi (ORA) vähintään kolmen vuoden välein tai viipymättä, kun eläkekassan tai sen hallinnoimien lisäeläkejärjestelyjen riskiprofiilissa tapahtuu merkittäviä muutoksia.

Sijoitusten riskien seuranta ja -hallinta on jatkuva. Sijoitusten omaisuuslajikohtaista toteutumista on mahdollista seurata päivittäin Suomen Sijoitustutkimuksen järjestelmän kautta. Eläkekassalle on vuoden 2024 alusta otettu käyttöön Suomen Sijoitustutkimuksen järjestelmä, jonka kautta sijoitusomaisuudelle asetettuja riskirajoitteita valvotaan. Järjestelmä lähettää automaattisen sähköpostihälytyksen, mikäli jokin riskirajoite lähestyy maksimiarvoaan tai ylittää sen. Mikäli sijoitussuunnitelmassa asetetun haarukan rajat ylittyvät tai alittuvat, raportoidaan tilanne seuraavassa hallituksen kokouksessa, jossa päätetään tarvittavista toimenpiteistä erikseen. Välitöntä myyntivelvollisuutta ei synny. Eläkekassan hallitukselle raportoidaan sijoitustoiminnasta vähintään kuukausittain.

Eläkekassan toiminnan kannalta merkittävimmät riskit ovat vakuutus-, vastuuvetka- ja sijoitusriskit sekä operatiiviset riskit.

VAKUUTUSTOIMINNAN RISKIT

Vakuutusriskit liittyvät perittyjen vakuutusmaksujen määrään ja kertyneen vastuuvetelan riittävyyteen suhteessa kassan vastuulla oleviin eläkkeisiin. Sekä vakuutusmaksujen että vastuuvetelan laskenta on määritelty laskuperusteissa. Vakuutusriskien hallinnan tavoitteena on varmistaa laskuperusteiden turvaavuus lain vaatimusten mukaisesti.

Eläkekassan etuudet ovat molemmissa osastoissa etuusperusteisia. Tämä tarkoittaa sitä, että etuuden taso määräytyy vakuutetun ansiotason ja työhistorian pituuden perusteella. Eläkkeet on kaikissa tilanteissa maksettava luvatussuuruisina riippumatta sijoitustoiminnan tuloksesta. Viime kädessä työnantajaosakkaat yksin vastaavat vakuutusmaksuillaan varojen riittävyydestä.

Osakaskunnan toiminta on vakiintunutta eikä eläkekassalla ole tiedossa sellaisia vakuutusliikkeen riskejä, jotka saattaisivat toteutuessaan vaikeuttaa kassan toimintaa. Eläkkeiden maksuvalmiusriski on hallinnassa, koska vuosittainen eläkemeno on hyvin ennustettavissa ja sijoitusten painotuksessa on huomioitu niiden rahaksi muutettavuus.

Lisäeläketurva (A-osasto)

A-osaston vakuutettuja ovat ne työntekijät, joille osakkaat ovat järjestäneet lisäedun. A-osaston lisäeläketurvan piirissä on 81 vakuutettua ja 1 302 eläkkeensaajaa.

A-osaston lisäeläketurva sisältää vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläke-etuuden sekä sairausrahan ja hautausavustuksen.

A-osastolla on omat laskuperusteet, jotka sisällöltään vastaavat muutamien täsmennyksin ja poikkeuksin Finanssivalvonnan laskuperusteita.

Laskuperustekorko on 2,5 prosenttia. Tämä on alle Finanssivalvonnan määräysten (4/2012 ja 4/2019) mukaisten siirtymäajan jälkeisen enimmäismäärän (3 prosenttia) ja siten vastuovelka on laskettu turvaavalla korolla. Kuoritus on A-osastolla 5 prosenttia.

A-osastosta maksettavat lisäeläkkeet on sidottu TyEL:n työeläkeindeksiin. Laskuperusteissa on kuitenkin varauduttu indeksikorotusten ennakkorahastointiin indeksikorotusvastuulla, joka vuoden 2023 tilinpäätöksessä on suuruudeltaan 7,5 milj. euroa. Indeksikorotusvastuu voi olla enintään 15 prosenttia alkaneiden ja vastaisten eläkkeiden vastuuelan yhteismäärästä laskettuna. Eläkekassan hallitus päättää indeksikorotusvastuun kartuttamisesta ja purkamisesta. Indeksikorotusvastuuta voidaan purkaa alkaneiden ja vastaisten eläkkeiden indeksikorotuksista aiheutuvaan vastuuelan kasvuun, työsuhteessa olevien eläkepalkan kasvusta aiheutuvaan vastaisten eläkkeiden vastuuelan kasvuun sekä laskuperusteiden muuttamisesta aiheutuneen vastuuelan kasvun peittämiseen kuitenkin siten, ettei indeksikorotusvastuu laske negatiiviseksi.

A-osastolla on 22,3 milj. euroa omaa pääomaa. Lisäksi puskurina on arvostuseroja 44,3 milj. euroa. Täten puskureita on yhteensä indeksikorotusvastuu 7,5 milj. euroa mukaan luettuna 74,1 milj. euroa, mikä on noin 51,0 prosenttia varsinaisen vastuuelan määrästä.

Valion Eläkekassan lisäeläketurvan vastuuelka 145,2 milj. euroa jakautuu seuraaviin osiin:

Vastaisten eläkkeiden vastuu	44 772 575	30,84 %
Alkaneiden eläkkeiden vastuu	92 881 959	63,98 %
Vanhuuseläkkeet	82 167 597	56,60 %
Työkyvyttömyyseläkkeet	26 892	0,02 %
Työttömyyseläkkeet	0	0,00 %
Perhe-eläkkeet	10 687 470	7,36 %
Indeksikorotusvastuu	7 525 790	5,18 %
Yhteensä	145 180 324	100,00 %

Vuoden 2023 tilinpäätöksessä A-osaston vastuuelan katteeksi kelpaavaa omaisuutta oli 210,8 milj. euroa, josta vastuuelan katteena on 202,6 milj. euroa. Se on 139,5 prosenttia katettavan vastuuelan määrästä.

Lakisääteinen TyEL-eläketurva (B-osasto)

Eläkekassan B-osaston vakuutettuja ovat kaikki osakkaiden palveluksessa olevat TyEL-vakuutetut työntekijät sekä osakkaiden TyEL-vakuutetut hallintohenkilöt.

Vakuutusliikkeen riskeillä tarkoitetaan vakuutusmaksujen rahastoitujen osien ja niistä kertyneen vastuuelan riittävyttä B-osaston omalla vastuulla olevaan eläkemenoon. B-osaston vakuutusmaksut ja vastuuelka laskeaan STM:n asetuksella määräämillä laskuperusteilla, jotka ovat varsinaisen vastuuelan osalta yhteneväiset kaikille TyEL-eläkelaitoksille, niin eläkekassoille, eläkesäätiöille kuin työeläkevakuutusyhtiöillekin.

Työeläkejärjestelmä on osittain rahastoiva. Osa eläkemenosta on eläkejärjestelmän yhteisellä vastuulla ja osa sen eläkelaitoksen vastuulla, johon vastaava vastuuelka on kertynyt. Yhteisellä vastuulla olevan eläkemenon rahoittaminen ei aiheuta riskiä eläkekassan B-osastolle. Osa eläkelaitosten osakeriskistä on eläkejärjestelmän yhteisvastuun piirissä. Tämä on toteutettu sitomalla vastuuelan tuottovaatimus osittain osaketuottoihin, jolloin vastuuelka puskuroi osittain sijoitustuloksen vaihtelua. Osaketuottoihin sidottu osuus on 20 prosenttia. Muutos pienentää osakeriskin vaikutusta B-osaston vakavaraisuuden kannalta.

Vakuutusriskien osalta merkityksellisimpiä ovat kuolevuus-, työkyvyttömyys- ja maksutappioriskit. Nämä riskit toteutuvat, jos vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkemeno osoittautuukin suuremmaksi kuin oli etukäteen arvioitu tai maksutappioita tulee arvioitua enemmän. Vakuutusliikkeen poikkeamariski, jossa eläkekassojen yhteiset las-kuperusteet eivät vastaa yksittäisen Eläkekassan oman kannan riskitasoa, on helpompi ottaa huomioon muulla tavoin kuin vakavaraisuusvaatimuksessa. Vakuutusriskejä arvioidaan tarkemmin vastuullisen matemaatikon 10 vuoden ennusteessa.

Vakuutettujen ja eläkkeensaajien vastuut ovat 597,9 milj. euroa. Vastuuelkaan sisältyy vakuutusmaksu- ja korvausvastuiden lisäksi lisävakuutusvastuu 170,9 milj. euroa, jolla tasoitetaan sijoitusten arvoissa tapahtuvia heilahteluja ja varaudutaan vakuutusriskeihin, sekä osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu -0,9 milj. euroa, joka on TyEL-järjestelmän yhteinen riskipuskuri osaketuottojen heilahtelua varten. Yhteisesti kustannettavien eläkkeiden osalta kassalla on riittävän maksuvalmiuden takaava tasausvastuu, jonka määrä tilinpäätöksessä on 32,2 milj. euroa.

Valion Eläkekassan TyEL-eläketurvan vastuuelka 768,8 milj. euroa jakautuu seuraaviin osiin:

Vastaisten vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeiden vastuu	219 593 332	28,56 %
Lisävakuutusvastuu	170 946 816	22,23 %
Osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu	-876 658	-0,11 %
Alkaneiden vanhuuseläkkeiden vastuu	332 305 441	43,22 %
Alkaneiden työkyvyttömyyseläkkeiden vastuu	12 599 966	1,64 %
Varaus tuntemattomia työkyvyttömyyseläkkeitä varten	2 028 062	0,26 %
Tasausvastuu	32 226 261	4,19 %
Yhteensä	768 823 220	100,00 %

SIJOITUSTOIMINNAN RISKIT

Sijoitustoiminnan tavoitteena on sijoittaa varat turvaavasti ja tuottavasti niin, että eläkekassa on eläketurvan järjestäjänä työnantajalle edullisempi vaihtoehto kuin työeläkeyhtiö. Eläkekassan tuloksen ja vakavaraisuuden kannalta merkittävimmät riskit ovat sijoitustoimintaan liittyviä.

Sijoitustoiminnan riskinottoa ohjaa hallituksen vuosittain vahvistama sijoitussuunnitelma. Siinä määritellään muun muassa toimivaltuudet sijoitusasioissa, sijoituslaji- ja omaisuuskohtaiset sijoitusrajoitteet, valuuttarajoitteet, korkosalkun duraatorirajoitteet sekä sallitut sijoituskohteet. Sijoitusten hajautus on keskeinen sijoitusriskiin vaikuttava tekijä. Sijoitussuunnitelmassa määritelty sijoituslajikohtainen perusallokaatio määrittää perustason sijoitussalkun kokonaisriskille, josta voidaan poiketa suunnitelmassa määriteltyjen rajojen puitteissa.

Vaikka sijoituksilla tavoitellaan mahdollisimman korkeaa tuottoa pitkällä aikavälillä, ei sijoitussalkun kokonaisriski saa muodostua liian suureksi suhteessa eläkekassan riskinkantokykyyn. Tuottava sijoittaminen altistaa sijoitusriskeille, ja sen vuoksi sijoitusten riskienseuranta ja -hallinta on systemaattista ja jatkuvaa. Eläkekassan hallitukselle raportoidaan sijoitustoiminnasta kuukausittain. Neljännesvuosittain ja tarvittaessa kuukausittain tehtävä riski- ja vakavaraisuusraportti kuvaa eri skenaarioiden avulla eläkekassan kulloistakin riskinkantokykyä. Raportit tehdään A- ja B-osastoille erikseen.

Riski- ja vakavaraisuusarvion (ORSA) ja riskienarvioinnin (ORA) lisäksi A- ja B-osastosta laaditaan noin kahden vuoden välein ALM-analyysi. Analyysi selkiyttää tasehallintaa. Mallin avulla varoja optimoidaan suhteessa vastuusiin siten, että sijoitusten tuotto-odotus ylittää vastuuelan tuottovaatimukseen, mutta sijoitussalkun riskitaso ei ylitä eläkekassan riskinkantokykyä.

Sijoitustoiminnan riskipuskurina toimii B-osaston vakavaraisuuspääoma, joka on yhtiön varojen ja vastuiden erotus. Sen tärkeimmät erät ovat sijoitusten arvostuserot ja lisävakuutusvastuu. B-osaston vakavaraisuuspääoma oli vuoden 2023 lopussa 428,2 milj. euroa ja vakavaraisuusraja 153,6 milj. euroa. Vakavaraisuusasema, eli vakavaraisuuspääoman suhde vakavaraisuusrajaan oli 2,79. B-osaston vakavaraisuusaste, eli eläkevarojen suhde vastuuelkaan oli 171,6 prosenttia. Vakavaraisuusaste kuvaa B-osaston riskinkantokykyä ja vakavaraisuusasema otettua sijoitusriskiä suhteessa riskinkantokykyyn.

Sijoitusten tuottoon liittyy aina epävarmuutta. Markkinariski syntyy siitä, että sijoitusten markkinahintojen ja arvojen vaihtelu aiheuttaa tappioita. Eläkekassan sijoitusomaisuuteen kohdistuvia markkinariskejä ovat osake-, korko-, kiinteistö- ja valuuttariskit. Näistä suurin on osakeriski. Sijoitussalkun kokonaisriskiä arvioidaan tietyllä todennäköisyydellä syntyvällä maksimitappiolla, eli Value at Risk –laskennalla.

Eläkekassan koko sijoitussalkun riskejä hallitaan laaja-alaisella hajauttamisella sekä eri omaisuuslajien järkevällä mitoituksella tuottotavoitteet, riskit ja vakavaraisuus huomioiden. Sekä A-osaston että B-osaston sijoitussalkku on hyvin hajautunut omaisuuslajeittain, maantieteellisesti ja sijoitustyyileittäin.

OPERATIIVISET RISKIT

Operatiivisella riskillä tarkoitetaan tappioriskiä, joka voi aiheutua esimerkiksi riittämättömästä osaamisesta, heikosta tietoturvasta, sisäisen valvonnan puutteesta, riittämättömästä vastuiden tunnistamisesta tai ulkoisen uhan turvallisuuteen tai toiminnan jatkuvuuteen aiheuttamasta epävarmuudesta. Operatiiviset riskit eivät sisällä liiketoimintariskejä. Pääosaa operatiiviseen toimintaan liittyvistä riskeistä hallitaan eri osastojen päivittäisen toiminnan johtamisen osana. Eläkekassan raportointiprosessi tuottaa päätöksenteossa tarvittavan olennaisen tiedon oikeanlaisena ja ajallaan. Tarvittaessa konsultoidaan ulkopuolisia asiantuntijatahoja. Olennaiset operatiiviset riskit ovat:

- Tietoturva- ja tietosuojariski: Eläkekassa toimii Valio Oy:n tiloissa. Valio vastaa tietotekniikan toimivuudesta ja riittävästä tietoturvaohjelmistoista. Eläkekassassa noudatetaan Valio Oy:n tietoturvakäytäntöjä ja -vaatimuksia, jotka ulotetaan myös eläkekassan sopimuskumppaneiden noudatettaviksi. Eläkekassassa käsiteltävien tietojen tietosuojaan kiinnitetään erityistä huomiota ohjelmallisin ja organisatorisin toimenpitein.
- Henkilöstöriskit: Henkilöstön toiminnasta aiheutuvia riskejä pyritään vähentämään perehdytyksellä, säännöllisillä koulutuksilla, työohjeilla ja edellyttämällä vaatimustenmukaista toimintaa (compliance). Henkilörisikkiin, eli siihen että työntekijälle tapahtuu jotain odottamatonta, varaudutaan varamiesjärjestelyillä. Tarvittaessa omassa hoidossa olevia toimintoja voidaan ulkoistaa. Ulkoistetuista toiminnoista tehdään aina kirjalliset sopimukset toimintaperiaatteiden mukaisesti.
- Sopimusriskit: Sopimusriski voi johtua sopimuksen puuttumisesta tai puutteellisesta sopimisesta. Sopimukset eläkekassassa tehdään aina kirjallisesti tunnistuen omat ja vastapuolen vastuut. Vastuut rajataan vastaamaan eläkekassan riskinkantokykyä.

Operatiivisia riskejä liittyy kaikkeen toimintaan, eikä niiltä voida täysin suojautua. Niitä hallitaan osana päivittäistä toiminnan huolellista johtamista. Eläkekassa hyödyntää Valio Oy:n tarjoamaa tukea keskitettyjen toimintojen ja palvelujen, etenkin tietojärjestelmien toimintavarmuuden ja jatkuvuuden turvaamisessa. Lisäksi operatiivisten riskien hallinnan kannalta tärkeitä kumppaneita ovat OP Varainhoito, Porasto Oy ja Suomen Sijoitustutkimus, joiden järjestelmät tuottavat raportoinnissa ja vakavaraisuuslaskennassa tarvittavaa materiaalia.

Kyberriskinä voidaan pitää mitä tahansa informaatioteknologiasta aiheutuvaa vikaa tai häiriötä, joka aiheuttaa toimijalle toteutuessaan vahinkoa tai haittaa. Eläkekassan kyberriskianalyysi on valmistunut syksyllä 2023.

Analyysissä pyritään tunnistamaan Eläkekassan kannalta merkittävimmät kyberriskit sekä arvioimaan niiden todennäköisyyttä ja vaikutusta. Dokumentti kattaa myös käytössä olevat kyberriskien hallintakeinot sekä riskien varalle otetun vakuutuksen kuvauksen.

VASTUULLINEN SJOITTAMINEN

Valion Eläkekassa on sitoutunut toimimaan sijoittajana vastuullisesti ja kestävästi. Se tarkoittaa, että sijoituksia suunnattaessa otetaan taloudellisten näkökohtien lisäksi huomioon myös ympäristön, sosiaalisen vastuun ja hyvän hallinnon (ESG) näkökulmat. Vastuullisuusperiaatteet luovat viitekehyksen Eläkekassan sijoitustoiminnalle ja sen prosesseille ja ne on integroitu sijoituskäytäntöihin (pääöksenteko, seuranta ja raportointi). ESG-asioiden huomioiminen sijoitusanalyysissä ja sijoituspäätöksissä tuo lisäinformaatiota perinteisen markkinadatan lisäksi ja niiden puitteissa hallitaan sijoituskohteisiin liittyviä kestävyysriskejä.

Sijoituksen kestävyysriskit ja -tekijät arvioidaan osana sijoituspäätösprosessia. Arvioimalla kestävyysriskit ennen sijoituspäätöksen tekemistä saadaan tietoa sellaisista haittavaikutuksista, riskeistä ja mahdollisuuksista, jotka voivat pidemmällä aikavälillä vaikuttaa merkittävästi sijoituskohteen toimintaedellytyksiin ja arvostukseen. Varsinkin epälikvidien ja pitkäaikaisten sijoitusten kohdalla ennen sijoituspäätöksen tekemistä suoritettava arviointi on ensiarvoisen tärkeää.

Eläkekassa tekee yhteistyötä vastuullisiin sijoituskäytäntöihin sitoutuneiden varainhoitajien kanssa. Sitoutumisen kriteerejä ovat esimerkiksi PRI-periaatteiden allekirjoittaminen tai noudattaminen sekä ESG-tekijöiden integroiminen sijoitusprosesseihin. Varainhoitajalla tulee olla uskottava vastuullisen sijoittamisen politiikka ja siihen liittyvä ohjeistus. Poliitiikan toteuttamiseksi varainhoitajalla on oltava riittävästi resursoitu henkilökunta, jolle tarjotaan vastuullisuuteen liittyvää koulutusta osaamistason ylläpitämiseksi. Eläkekassalle on tärkeää, että valittu varainhoitokumppani toimii aktiivisena omistajana ja vaikuttaa sijoituskohteidensa vastuullisuuskäytäntöihin.

Eläkekassan suorat sijoitukset ovat pääsääntöisesti kiinteistösijoituksia sekä listattuja osake- ja korkosijoituksia. Listattujen markkinoiden kohdalla Eläkekassa tukeutuu julkisesti saatavilla oleviin dokumentteihin ja tunnuslukuihin. Tärkeänä mittarina tässä toimii sijoituskohteen yritysraportin saatavuus ja sen sisältö. Listaamattomien kohteiden osalta joudutaan nojaamaan enemmän oman henkilöstön sekä ulkopuolisten palveluntarjoajien tuottamaan aineistoon.

Eläkekassan hallitukselle raportoidaan vastuullisuusasioista sekä osana vuotuisia riskienhallintadokumentteja että erillisenä vastuullisuusasioita käsittelevänä ESG-raporttina (ensimmäinen raportti keväällä 2024). Merkittävistä muutoksista tai ESG-tapahtumista raportoidaan hallitukselle seuraavassa kokouksessa sen jälkeen, kun ne ovat tulleet Eläkekassan tietoon. Sijoitussalkun jakautuminen EU:n tiedonantoasetuksen mukaisesti SFDR-artikloihin esitetään vuosittain osana ORSA-riskienhallintadokumenttia (sisäinen) sekä osana ESG-raporttia (julkinen).

Eläkekassan hallitus on hyväksynyt uudet vastuullisen sijoittamisen periaatteet 28.9.2023 ja ne on julkaistu Eläkekassan verkkosivuilla. Eläkekassan seuraa EU:n kestävään rahoitukseen liittyvän lainsäädännön kehitystä ja päivittää omia ohjeitaan ja toimintatapojaan niiden mukaan.

TIIVISTELMÄ TUNNUSLUVUISTA

B-osasto

	2023	2022	2021	2020	2019
Vakuutusmaksutulo, €	52 192 487	44 040 390	36 461 613	37 846 311	31 509 247
Maksetut eläkkeet ja muut korvaukset, € ¹⁾	73 637 697	67 345 861	61 496 499	59 033 568	56 196 251
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo in, €	81 415 707	-41 455 715	130 496 341	55 509 691	104 985 069
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle, %	8,60	-4,08	14,56	6,40	13,35
Liikevaihto, €	95 744 965	46 924 427	98 438 301	57 410 754	99 055 143
Kokonaishoitokulut, €	2 375 163	2 089 554	1 895 099	1 850 410	1 526 798
Kokonaishoitokulut % liikevaihdosta	2,48 %	4,45 %	1,93 %	3,22 %	1,54 %
Hoitokulut ilman työkyvyn ylläpitotoiminnan hoitokuluja ja lakisääteisiä maksuja % TyEL-palkkasummasta	0,61 %	0,46 %	0,49 %	0,68 %	0,46 %
Kokonaistulos, €	49 273 428	-52 992 726	79 366 507	32 252 153	61 112 761
Vastuuvelka, €	768 823 220	748 166 840	771 226 482	719 125 904	722 227 562
Vakavaraisuuspääoma, € ²⁾	428 237 529	388 727 629	454 802 022	383 488 205	355 604 414
Vakavaraisuuspääoma suhteessa vakavaraisuusrajaan	2,79	2,70	2,80	2,45	2,97
Eläkevarat, € ³⁾	1 026 113 905	967 594 324	1 034 993 604	914 373 373	881 529 783
% vastuuvasta ³⁾	171,6	167,2	178,4	172,2	167,6
Tuloksen käyttö vakuutusmaksujen alentamiseen (%) TyEL-palkkasummasta	4,06 %	5,80 %	5,88 %	2,38 %	7,21 %
TyEL-palkkasumma, €	240 518 371	226 428 736	197 089 796	183 851 964	172 883 718
TyEL-vakuutuksia	627	513	419	269	25
TyEL-vakuutettuja	5 298	5 150	4 540	4 244	3 877
Eläkkeensaajia	5 507	5 654	5 728	5 907	6 086

1) Vastaa tuloslaskelman erää maksetut korvaukset

2) Laskettuna kunakin ajankohtana voimassa olleiden säädösten mukaisesti (vastaava periaate koskee myös muita vakavaraisuustunnuslukuja)

3) STM asetuksen (1336/2002) 11 §:n 11 kohdan mukainen vastuuvasta + vakavaraisuuspääoma.

Tulosanalyysi

	2023	2022	2021	2020	2019
	€	€	€	€	€
Tuloksen synty					
Vakavaraisuuden kartuttaminen kannatusmaksuilla	0	0	0	0	0
Varojen sisäinen siirto A-osastolta B-osastolle	0	0	0	0	0
Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvo in					
+ Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo in + muut korkoerät ¹⁾	81 415 707	-41 455 715	130 496 341	55 509 691	104 985 069
- Vastuuvelan tuottovaatimus	-32 142 279	-11 537 011	-51 129 833	-23 257 538	-43 872 308
Kokonaistulos	49 273 428	-52 992 726	79 366 507	32 252 153	61 112 761
Tuloksen käyttö					
Vakavaraisuuden muutokseen					
Lisävakuutusvastuun muutokseen	1 646 670	-21 787 455	-745 669	-8 061 457	11 207 898
Arvostuserojen muutokseen	37 863 229	-44 339 638	68 519 652	35 945 248	37 439 172
Tilinpäätössiirtojen kertymän muutokseen					
Tilikauden ylijäämään	-	-	-	-	-
Kannatusmaksun alennukseen	9 763 529	13 134 367	11 592 524	4 368 362	12 465 691
Ylikatteen tai vakavaraisuuspääoman ylitteen palautukseen osakkaille	0	0	0	0	0
Varojen sisäiseen siirtoon A-osastolle	0	0	0	0	0
Yhteensä	49 273 428	-52 992 726	79 366 507	32 252 153	61 112 761

¹⁾ Sisältää sellaiset tuloslaskelman korkoerät, joita ei kirjata sijoitustoiminnan tuottoihin

Lisävakuutusvastuun muutos vuonna 2021 ei sisällä kannansiirrossa siirtynyttä vakavaraisuuspääomaa 3 539 833,00 euroa, eikä vuonna 2022 kannansiirron lopullista tarkastuserän määrää 52 700,00 euroa.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle

	Sijoitustoim. nettotuotot markkina-arvo ⁸⁾	Sitoutunut pääoma ⁹⁾ 31.12.2023	Tuotto- %	Tuotto- %	Tuotto- %	Tuotto- %	Tuotto- %
			sitoutuneelle pääomalle	sitoutuneelle pääomalle	sitoutuneelle pääomalle	sitoutuneelle pääomalle	sitoutuneelle pääomalle
	milj. euroa	milj. euroa	%	%	%	%	%
Tuotto €/ % sit. pääomalle							
Korkosijoitukset yhteensä	17,3	225,0	7,68	-5,54	3,84	3,59	5,02
Lainasaamiset ¹⁾	1,6	32,3	4,96	3,67	3,93	3,99	3,27
Joukkovelkakirjalainat	14,2	172,2	8,27	-9,95	3,61	3,32	6,43
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	1,4	20,6	6,94	2,11	5,24	4,98	0,78
Osakesijoitukset yhteensä	49,6	472,2	10,50	-9,63	23,76	9,22	23,46
Noteeratut osakkeet ³⁾	45,8	360,2	12,70	-14,10	23,04	8,84	25,91
Pääomasijoitukset ⁴⁾	3,7	104,2	3,55	14,34	31,75	13,98	6,06
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	0,1	7,9	1,66	0,59	0,57	0,60	0,00
Kiinteistösisjoitukset yhteensä	15,2	249,1	6,12	9,83	8,41	4,43	7,85
Suorat kiinteistösisjoitukset	14,5	204,2	7,09	9,68	7,62	5,52	7,21
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	0,8	44,9	1,68	10,67	13,50	-2,95	12,37
Muut sijoitukset	0,0	0,0			4,86	6,64	6,48
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	0,0	0,0			4,86	6,64	6,48
Sijoitukset yhteensä	82,1	946,4	8,67	-4,03	14,48	6,46	13,41
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-0,7						
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo	81,4	946,4	8,60				

¹⁾ Sisältää kertyneet korot

²⁾ Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

³⁾ Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle

⁴⁾ Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infratruktuurisijoitukset

⁵⁾ Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt

⁶⁾ Sisältää kaikenlaiset hedge-rahastot-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

⁷⁾ Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

⁸⁾ Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat.

Kassavirralla tarkoitetaan myyntien/tuottojen ja ostojen/kulujen erotusta.

⁹⁾ Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin / kuukausittain aikapainotetut kassavirrat

Sijoitusjakauma käyvin arvo

	Perusjakauma				Riskijakauma ⁸⁾									
	31.12.2023		31.12.2022		31.12.2023		31.12.2022		31.12.2021		31.12.2020		31.12.2019	
	milj. euroa	%	milj. euroa	%	milj. euroa	% ¹⁰⁾	% ¹⁰⁾	% ¹⁰⁾	% ¹⁰⁾	% ¹⁰⁾	% ¹⁰⁾	% ¹⁰⁾	% ¹⁰⁾	% ¹⁰⁾
Korkosijoitukset yhteensä	230,3	22,56	247,4	25,67	230,3	22,56	25,67	25,28	24,20	27,78				
Lainasaamiset ¹⁾	33,9	3,32	32,7	3,39	33,9	3,32	3,39	3,38	3,74	3,02				
Joukkovelkakirjalainat	179,3	17,56	170,7	17,72	179,3	17,56	17,72	16,98	18,66	20,91				
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	17,1	1,67	44,0	4,56	17,1	1,67	4,56	4,93	1,80	3,86				
Osakesijoitukset yhteensä	528,2	51,75	464,5	48,20	528,2	51,75	48,20	50,54	49,08	44,59				
Noteeratut osakkeet ³⁾	401,1	39,29	362,8	37,65	401,1	39,29	37,65	43,02	42,64	39,63				
Pääomasijoitukset ⁴⁾	119,2	11,68	93,8	9,74	119,2	11,68	9,74	6,84	5,66	4,21				
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	8,0	0,78	7,9	0,82	8,0	0,78	0,82	0,68	0,77	0,75				
Kiinteistösisjoitukset yhteensä	262,3	25,70	251,8	26,13	262,3	25,70	26,13	24,18	25,99	26,91				
Suorat kiinteistösisjoitukset	212,1	20,78	210,6	21,85	212,1	20,78	21,85	20,68	22,79	23,49				
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	50,2	4,91	41,2	4,27	50,2	4,91	4,27	3,50	3,20	3,42				
Muut sijoitukset	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,00	0,00	0,74	0,72				
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,00	0,00	0,74	0,72				
Sijoitukset yhteensä	1 020,8	100,00	963,8	100,00	1 020,8	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00				
Johdannaisten vaikutus ⁹⁾														
Sijoitukset käyvin arvo	1 020,8				1 020,8									

Jvk-salkun modifioitu duraatio

4,0

¹⁾ Sisältää kertyneet korot

²⁾ Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

³⁾ Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle

⁴⁾ Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infratruktuurisijoitukset

⁵⁾ Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt

⁶⁾ Sisältää kaikenlaiset hedge-rahastot-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

⁷⁾ Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

⁸⁾ Riskijakauma voidaan esittää vertailukausilta sitä mukaan kun tietoa kertyy (ei taanhehtävästi).

Mikäli luvut esitetään vertailukausilta ja kaudet eivät ole täysin vertailukelpoisia, tulee tästä antaa tieto.

⁹⁾ Sisältää johdannaisten vaikutuksen riski- ja perusjakauman erotukseen. Johdannaisten vaikutus voi olla +/- Eron korjauksen jälkeen riskijakauman loppusumma täsmää perusjakaumaan.

¹⁰⁾ Suhteellinen osuus lasketaan käyttäen jakajana "Sijoitukset käyvin arvo yhteensä" -rivin loppusummaa.

Vakavaraisuus

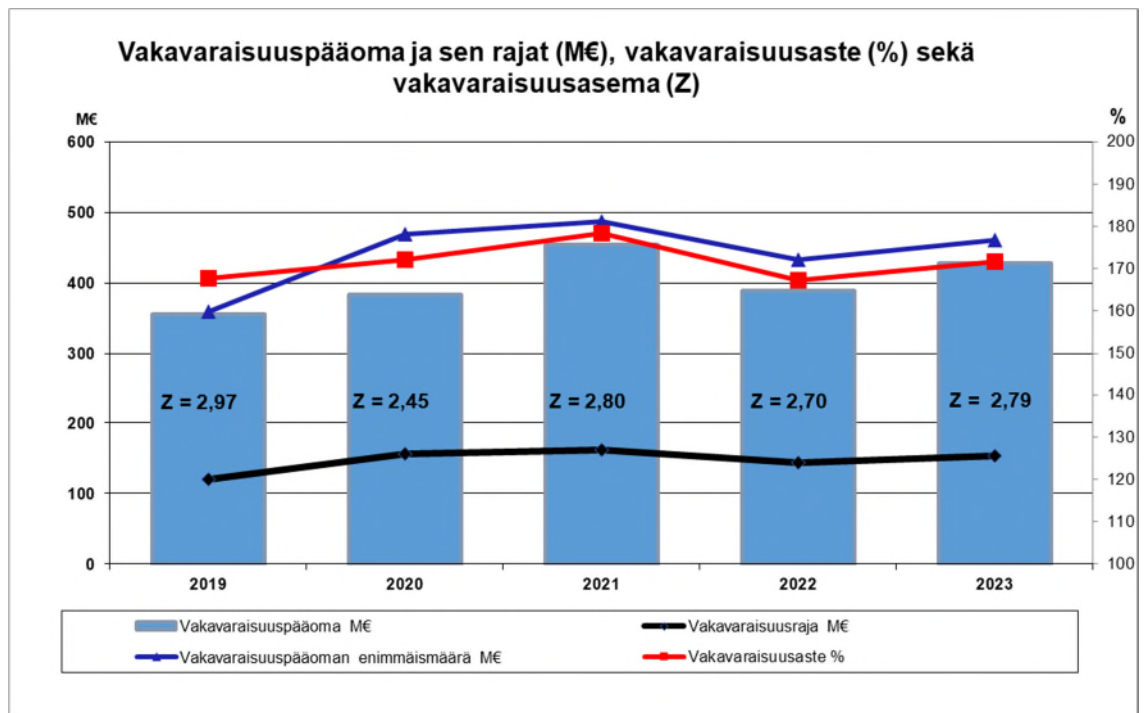
Vakavaraisuusraja €
 Vakavaraisuuspääoman enimmäismäärä €
 Vakavaraisuuspääoma ¹⁾
 Vakavaraisuusaste % ²⁾
 Vakavaraisuusasma ³⁾

2023	2022	2021	2020	2019
153 587 417	144 109 224	162 258 264	156 237 378	119 687 813
460 762 250	432 327 672	486 774 791	468 712 134	359 063 438
428 237 529	388 727 629	454 802 022	383 488 205	355 604 414
171,6	167,2	178,4	172,2	167,6
2,8	2,7	2,8	2,5	3,0

1) Jos vakavaraisuuspääomaan sisältyy osakkaan lisämaksuvelvollisuuteen perustuva erä, on vakavaraisuuspääoma esitettävä lisäksi ilman ko.erää.

2) Eläkevarat suhteessa STM asetuksen (1336/2002) 11 § 11 kohdan mukaiseen vastuuelkaan. Esitetään kaikki vuodet uudessa esitysmuodossa.

3) Vakavaraisuuspääoma suhteessa vakavaraisuusrajaan

Työkyvyn ylläpitotoiminta

	2023 €	2022 €	2021 €	2020 €	2019 €
Vakuutusmaksutulo; työkyvyttömyysriskin hallintaosa	74 167	69 506	60 026	56 424	52 651
Korvauskulut: työkyvyn ylläpitotoiminnan hoitokulut	71 000	73 000	49 237	0	54 000
Työkyvyn ylläpitotoiminnan kulut/ työkyvyttömyysriskin hallintaosa, %	95,73 %	105,03 %	82,03 %	0,00 %	102,56 %

Tunnuslukujen laskentakaavoja

Maksetut eläkkeet =

Tuloslaskelman mukaiset eläkkeensaajille maksetut eläkkeet ja muut korvaukset (ilman työkyvyn ylläpitotoiminnan kuluja)

Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin =

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin + muut korkoerät – vastuuelan tuottovaatimus. Muut korkoerät sisältävät sellaiset tuloslaskelman korkoerät, joita ei kirjata sijoitustoiminnan tuottoihin.

Liikevaihto =

- + vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta
- + sijoitustoiminnan nettotuotto kirjanpidossa
- + muut tuotot

Kokonaishoitokulut =

- + tuloslaskelman erä hoitokulut
- + sijoitustoiminnan hoitokulut
- + työkyvyn ylläpitotoiminnan hoitokulut

Kokonaistulos =

- Vakavaraisuuden kartuttaminen vakuutusmaksuilla
- + sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin
- + varojen sisäinen siirto osastolta A osastolle B

Vastuuvelka =

Taseen vastuuvelka

Eläkevarat =

- + vakavaraisuuslaskennan vastuuvelka
- + vakavaraisuuspääoma

TyEL-palkkasumma =

Tilinpäätösajankohdan palkkasumma koko vuodelta

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Tilinpäätös on laadittu noudattaen kirjanpitolakia ja –asetusta, lakia eläkesäätiöistä ja eläkekassoista, lakia lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista, sosiaali- ja terveysministeriön päätöksiä ja asetuksia sekä Finanssivalvonnan kirjanpitoa ja tilinpäätöstä koskevia ohjeita ja määräyksiä. Lisäksi tilinpäätöksessä on noudatettu eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annettuja määräyksiä.

Konsernitilinpäätös

Eläkekassa omistaa kiinteistöyhtiöitä, joista on laadittu omat erillistilinpäätökset. Kiinteistöyhtiöiden vuokratuotot ja vastikekulut on kirjattu eläkekassan tuloslaskelmalle. Kiinteistöyhtiöillä ei ole pitkäaikaisia lainoja.

Konsernitilinpäätöstä ei ole laadittu, koska yhdistelemättä jättäminen ei vaaranna oikean ja riittävän kuvan antamista eläkekassan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta eikä vaikuta vakavaraisuuteen. Eläkekassan taloudellista asemaa kuvaa vakavaraisuusasema ja vastuuvelan katteena oleva omaisuus.

Sijoitusten arvostus- ja kirjausperiaatteet

Kiinteistöosakkeet on kirjattu hankintamenoon, josta on vähennetty tehdyt arvonalennukset tai johon on lisätty arvonkorotukset vuosittain tehtävän kiinteistökohtaisen arvion perusteella.

Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden käyvät arvot on määritelty kohteittain. Asuntojen käyvät arvot on määritelty käyttäen kauppa-arvomenetelmää, jonka perusteena ovat alueelliset kauppahintatilastot. Niiden mukaisesta keskiarvosta huomioidaan varovaisuusperiaatteen mukaisesti 80 prosenttia kokonaan omistettujen asuntoyhtiöiden osalta ja 85 prosenttia yksittäisten asuntojen kohdalla.

Toimitilakohteiden arvostus tapahtuu käyttäen ensisijaisesti kassavirtaperusteisesti tuottoarvomenetelmää. Arvioinnissa otetaan huomioon mm. kiinteistön käyttötarkoitus, ikä, kunto, olemassa olevat vuokrasopimukset, vallitseva markkinavuokrataso ja yleinen markkinatilanne. Toimitilakohteiden käyvät arvot on määritelty ulkopuolisten arviointitahojen ja oman arvioinnin yhdistelmänä.

Kiinteistöpääomarahastojen arvo määritellään vuosittain hallinnointiyhtiön ilmoittaman tilinpäätöshetken varallisuusarvon tai tuoreimman tiedossa olevan arvon perusteella kassavirta huomioiden.

Pörssiosakkeet ja rahasto-osuudet on arvostettu hankintahintaan tai sitä alempaan tilinpäätöshetken viimeisen jatkuvan kaupankäynnin mukaisen ostokurssin mukaiseen hintaan. Muut osakkeet ja osuudet on arvostettu hankintameno suuruusina. Muista osakkeista ja osuuksista tehdään arvonalennus, jos todennäköisen luovutushinnan arvioidaan olevan pysyvästi hankintamenoa pienempi.

Rahoitusmarkkinavälineet on arvostettu hankintahintaan. Hankintahinnan ja nimellisarvon erotus on jaksotettu hankintahinnan lisäykseksi tai vähennykseksi.

Lainasaamiset on kirjattu taseeseen nimellisarvoon.

Vakuutusmaksusaamisten arvostaminen

Vakuutusmaksusaamiset on kirjattu nimellisarvoonsa.

Muiden saamisten ja velkojen arvostaminen

Muut saamiset ja velat on kirjattu nimellisarvoon.

Vakuutustekninen vastuovelka

A-osaston vastuovelka muodostuu vastaisten eläkkeiden ja alkaneiden eläkkeiden vastuista sekä indeksikorotusvastuusta, jota voidaan käyttää indeksikorotuksiin varautumisen lisäksi laskuperusteiden muutoksesta aiheutuvan

vastuuvelan kasvun peittämiseen. Vastuuvelan laskenta perustuu lakiin lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista ja Finanssivalvonnan määräyksiin ja ohjeisiin lisäeläkelaitosten vastuuvelan laskuperusteista. Laskennassa käytetty laskuperustekorko on 2,5 % ja kuormitus 5 %.

B-osaston vastuuvelkaa laskettaessa noudatetaan lakia eläkesäätiöistä ja eläkekassoista, sosiaali- ja terveysministeriön (STM) ja Finanssivalvonnan määräyksiä ja ohjeita. STM on antanut asetuksella laskuperusteet työntekijän eläkelain mukaista toimintaa harjoittaville eläkekassoille. Vakuutustekninen vastuuvelka muodostuu vakuutusmaksuvastuusta ja korvausvastuusta. Vakuutusmaksuvastuu muodostuu vastaisten eläkkeiden vastuusta, osaketuottosidonnaisesta lisävakuutusvastuusta ja lisävakuutusvastuusta. Korvausvastuu muodostuu alkaneiden eläkkeiden vastuusta ja tasausvastuusta. Tasausvastuu on vastuuvelkaan kuuluva yhteisesti kustannettavien eläkkeiden puskurirahasto. Vastuusta noin 28 % on varattu tulevaisuudessa myönnettäviin eläkkeisiin ja noin 6 % on lyhytkestoista vastuuta, joiksi voidaan lukea alkaneiden työkyvyttömyyseläkkeiden vastuu sekä tasausvastuu.

Poistot Kiinteistöjen, aineettomien hyödykkeiden ja kaluston poistot on tehty elinkeinoverolain mukaisesti.

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitus

Helsingissä 5. päivänä maaliskuuta 2024

Sauli Lähteenmäki
puheenjohtaja

Annikka Hurme
varapuheenjohtaja

Johanna Kaihua

Jari Laaninen

Maarit Takala

Pekka Perälä
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 15. päivänä maaliskuuta 2024

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Niina Vilske
KHT

Tilintarkastuskertomus

Valion Eläkekassan kokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan eläkekassan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Tilintarkastuksen kohde

Olemme tilintarkastaneet Valion Eläkekassan (y-tunnus 0200012-7) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2023. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaan tilintarkastusevidenssiä.

Riippumattomuus

Olemme riippumattomia eläkekassasta niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan eläkekassan kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos eläkekassa aiotaan purkaa tai sen toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonne. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua vä-

rinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon eläkekassan sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpöytäarvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä eläkekassan kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei eläkekassa pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 15.3.2024

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Niina Vilske
KHT